

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vzorové přípravy učitele pro praktické vyučování

The model of preparation of teachers for practical teaching

STUDIJNÍ PROGRAM

Specializace v pedagogice

STUDIJNÍ OBOR

Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku

VEDOUcí PRÁCE

Prof. RNDr. Emanuel Svoboda, CSc.

BOHUMILA
BROUMOVÁ

2018

BROUMOVÁ Bohumila. Vzorové přípravy učitele pro praktické vyučování. Praha: ČVUT 2017. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

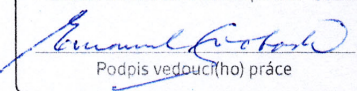
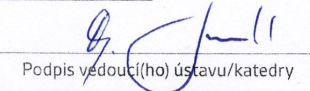
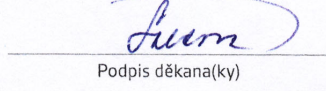

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

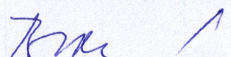
I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení:	Broumová	Jméno:	Bohumila	Osobní číslo:	441530
Fakulta/ústav:	Masarykův ústav vyšších studií (MÚVS)				
Zadávací katedra/ústav:	Oddělení pedagogických a psychologických studií				
Studijní program:	(B7507) Specializace v pedagogice				
Studijní obor:	(7507R056) Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku				

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:	Vzorové přípravy učitele pro praktické vyučování		
Název bakalářské práce anglicky:	Sample preparation of teachers for practical lessons		
Pokyny pro vypracování:	<p>Cílem práce je propojení výuky mezi obory – Mediální produkce, Fotografická tvorba a média a Tisková produkce při výrobě časopisu. Součástí práce budou na základě posouzení současného stavu a provedení didaktické analýzy učiva vzorové přípravy učitele pro praktické vyučování. Především to budou přípravy pro zadání požadavků na obrazové materiály (pro obor Fotografická tvorba a média), dále pak vypracování přípravy grafického zpracování časopisu (obor Mediální produkce) a předání tiskových podkladů (Tisková produkce). Těžištěm příprav bude zúročení znalostí a dovedností, které žáci získali během studia na Vyšší odborné škole grafické. Vybrané části vytvořených příprav budou ověřeny v praktické výuce.</p>		
Seznam doporučené literatury:	<ul style="list-style-type: none">• VANĚČEK, David a kol.: Didaktika technických odborných předmětů. Praha: Česká technika-nakladatelství ČVUT, 2016, 499 s. ISBN 978-80-01-05991-3.• KASÍKOVÁ Hana, Kooperativní učení a vyučování – Teoretické a praktické problémy, 179 s. Praha 2004, UK v Praze – Nakladatelství Karolinum, 2004, ISBN 80-246-0192-3• PESCH, Marvin a kol. Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině. Praha: Portál, 2005. ISBN 978-80-7367-054-2.• RYS, Stanislav. Příprava učitele na vyučovací hodinu. Praha: SPN, 1979.		
Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:	Prof. RNDr. Emanuel Svoboda CSc., MÚVS ČVUT - oddělení pedagogických a psychologických studií		
Jméno a pracoviště konzultanta(ky) bakalářské práce:			
Datum zadání bakalářské práce:	20. 1. 2017	Termín odevzdání bakalářské práce:	5. 5. 2017
Platnost zadání bakalářské práce:	30. 9. 2018		
			
Podpis vedoucí(ho) práce	Podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry	Podpis děkana(ky)	

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

	
Datum převzetí zadání	Podpis studenta(ky)

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citoval a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne:.....

Podpis:.....

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala především vedoucímu mé bakalářské práce, Prof. RNDr. Emanuelu Svobodovi, CSc., za ochotu, vstřícnost a trpělivost při konzultacích, cenné rady a podporu.

Dále děkuji všem kolegům za vstřícnost při tvorbě mezioborové spolupráce a přátelům, kteří mi pomáhali s jazykovou úpravou a přispěli odbornými radami.

Abstrakt

Práce se zabývá propojením mezioborové spolupráce na Vyšší odborné škole grafické při tvorbě časopisu a vzorové přípravě učitele na praktické vyučování.

Náplní teoretické části je popis vzdělávacích a výchovných cílů, kooperativního učení – mezipředmětových a mezioborových vztahů. Jsou zde uvedeny a popsány doporučené výukové metody, organizační formy výuky. V neposlední řadě se zabývá přípravou učitele na vyučování.

Praktická část je věnována oborům, které se na výrobě časopisu podílejí a současně také klíčovým a odborným kompetencím absolventů. Bude vypracován technologický postup výroby periodika, od myšlenky k hotovému výtisku nultého čísla. Výuka bude řešena tak, aby preferovala standardní technologické postupy. Na základě kurikulárních dokumentů RVP a ŠVP budou vypracovány tematické plány všech předmětů a oborů, včetně časových dotací, tak aby na sebe jednotlivé celky navazovaly. Výsledkem bakalářské práce je vypracování tematických plánů pro mezioborovou spolupráci a příprava učitele na vyučovací jednotku.

V závěru práce je seznam použité literatury, webových zdrojů a ukázkové přípravy učitelů na vyučovací jednotku.

Klíčová slova

didaktický prostředek, kurikulární dokumenty, učivo, didaktická analýza, specifické cíle, propedeutika, polygrafie, management tiskové produkce, předtisková příprava, technologie tisku

Abstract

This thesis focuses on cross-sectoral collaboration within the process of creating a magazine at the Higher Technical School of Graphic Design, and provides an insight into teacher preparation for practical lessons.

The theoretical section is a description of the educational goals and cooperative learning approaches for curricular and interdisciplinary relations. This part addresses recommended teaching methods and organizational forms of teaching.

The practical section is devoted to the disciplines involved in the production of the magazine and explores the key expert skills of graduates. The technological process of producing periodicals will be described, starting from the initial idea to the finished copy of the first issue. The teaching method used is designed to promote standard technological procedures. Conforming to the curriculum documents of the RVP (Educational Program Framework), thematic plans for all subjects and disciplines, including the time subsidies are developed, so that the individual parts follow one another.

The goal of this thesis is to develop thematic plans for interdisciplinary cooperation and for teaching preparation for each lesson. This work includes a bibliography, web resources, and samples of teaching preparation.

Keywords

a didactic tool, curricular documents, curriculum, didactic analysis, specific objectives, fundamentals, graphic arts, management print production, prepress, printing technology

ÚVOD	11
------------	----

TEORETICKÁ ČÁST

1 Mezipředmětová a mezioborová spolupráce	15
2 Příprava učitele na odborné vyučování.....	20
2.1 Učitel odborného vyučování	20
2.2 Plánování odborného vyučování v mezioborové spolupráci.....	21
2.3 Výukové cíle	23
2.3.1 Dělení cílů a jejich taxonomie.....	24
2.4 Práce učitele s výukovými cíli	33
2.5 Výukové metody v odborném vyučování	34
2.5.1 Klasifikace metod.....	35
2.5.2 Vybrané výukové metody pro realizaci výuky projektového vyučování	36
2.6 Příprava odborného učitele na výuku	38
2.6.1 Učitel a komunikační klima	38
2.6.2 Příprava odborného učitele na výuku v mezioborové spolupráci	38
2.6.3 Didaktické principy ve výuce odborných předmětů	39

PRAKTICKÁ ČÁST

3 Vzdělávací program – Grafický design a realizace tiskovin	41
3.1 Kooperující studijní obory	42
3.2 Cíle a organizace studijních programů	44
3.3 Uplatnění absolventa oboru (odborné kompetence).....	46
4 Mezioborová spolupráce	49
4.1 Výroba časopisu v praxi	51
4.2 ŠVP, Tematické plány	56
4.3 Návrh konceptu školního časopisu	57
5 Písemná příprava učitele na vyučovací jednotku	65

ZÁVĚR

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

PŘÍLOHA Č. 1 – ŠVP 2016 vybrané osnovy. pdf

PŘÍLOHA Č. 2 – Tematické plány.docx

PŘÍLOHA Č. 3 – Ukázky stran časopisu REFLEX.pdf

PŘÍLOHA Č. 4 – DUMMY časopis REFLEX.pdf

PŘÍLOHA Č. 5 – Prezentace ZOT.pdf

PŘÍLOHA Č. 6 – Redakční workflow. pdf

PŘÍLOHA Č. 7 – Dokument a reportáž. pdf

PŘÍLOHA Č. 8 – BROUMOVÁ poster.pdf

ÚVOD

Vyšší odborná škola grafická a střední průmyslová škola grafická patří k tradičním a vysoce ceněným uměleckoprůmyslovým školám České republiky. Z hlediska skladby oborů a komplexnosti pojetí výuky, zahrnující výtvarné, technologické a restaurátorské aspekty realizace tiskovin, doplněné o grafiku na internetu, digitální fotografii, vydavatelství a reklamu, je v České republice ouškol jedinečnou a výjimečnou.

Na úrovni vyššího odborného vzdělávání si studenti v oboru Grafický design a realizace tiskovin specializovaným studiem prakticky osvojují komplexní spektrum činností zaměřených na propagační grafiku, knižní grafiku, fotografii a média, zpracování tiskovin a reklamu. Nedílnou součástí je též příprava na práci v samotném vydavatelství a představení činnosti mnoha jeho oddělení.

Studenti všech oborů se velmi dobře uplatňují na trhu práce. Nacházejí zaměstnání v institucích spojených s návrhovou nebo technologickou fází zpracování, výroby nebo renovace tiskovin i v oblasti reklamní a propagační tvorby na internet.

Podle průzkumů, které byly učiněny na naší škole (interní dokumenty VOŠG a SPŠG – Hodnocení výuky a školy za zimní období 2015/16, hodnocení studentů ze dne 1. února 2016), studenti velmi oceňují u odborných učitelů znalost z praxe její využití při výuce. Myslím, že odborný učitel, který má nejen teoretické znalosti, ale má také zkušenosti z praxe, může stavět výuku na konkrétních případech, které sám osobně zažil.

Z předchozího zaměstnání mám bohaté zkušenosti z předtiskové přípravy periodik, beletrie a merkantilu. Z tohoto důvodu jsem přijala nabídku učit na grafické škole, kterou jsem sama před cca třiceti lety absolvovala, a která v té době procházela velkými změnami – od knihtisku k digitálním technologiím.

Vzhledem k tomu, že jsem pracovala jako vedoucí grafik u několika titulů a vytvářela novou grafickou podobu i zcela nových časopisů, které byly právě uváděny na trh, mám zkušenosti i s jejich administrativou při publikování a přípravou pro tisk a vím, jak je důležité porozumět celému technologickému procesu výroby časopisu.

V této práci se věnuji propojení výuky (mezioborové spolupráce) v oboru Mediální produkce na Vyšší odborné škole grafické ve druhém ročníku. Studenti nejen že zúročí všechny teoretické a praktické dovednosti získané během dosavadního studia, ale získají i nové zkušenosti a poznatky spojené s vydáváním periodické tiskoviny a tiskovinami vůbec, napříč všemi obory, které jsou s nimi provázané.

Projektové vyučování, kdy studenti pracují během celého roku na tematicky uceleném projektu, je sice náročné na vypracování, ale je pro studenty mnohem atraktivnější a motivující. To, že pracují společně, jim dává pocit jistoty. Výsledkem této práce by měl být hotový časopis (nulté číslo), který má všechny parametry profesionální tiskoviny.

Studenty VOŠG v předmětu ZOT – zpracování obrazu a textu, učím hlavně v 1. ročníku řemeslně zvládat technologické postupy výroby tištěné zakázky. Své znalosti potom zúročují ve 2. ročníku, kde absolvují předtiskovou přípravu časopisu, kterou se snažím propojit i s ostatními obory a předměty tzv. mezioborovou spoluprací.

V odborné literatuře (Kasíková, s. 69, 2014) která zkoumá kooperativní učení, se hovoří, že studenti si výuku lépe pamatují a uplatňují kreativní schopnosti při zvládnání úkolů. Toto učení také zvyšuje zájem o vyučovací předmět i o učení ve škole. Také se pozitivně mění vztah k učiteli.

V rámci určitého resortu jsou odborné školy převážně víceoborové. Například na grafické škole je výuka spojená s mediální produkcí, a to hlavně tištěnou. Považuji za nezbytné propojovat výuku s ostatními obory, aby studenti pochopili vztahy mezi předměty a obory, kde vyučují odborní učitelé a které se převážně doplňují.

V uceleném projektu si studenti osvojují náplň práce, jakou mají jednotlivé úseky při výrobě časopisu. Aby mohli plnit i zadávat úkoly a tím reagovat na požadavky vydavatele, v tomto případě vyučujících. Není zanedbatelný ani sociální aspekt mezioborové spolupráce. Studenti se nejen učí získávat znalosti v oblasti určitého odvětví, ale také mezi sebou profesně komunikovat, specifikovat problém, který řeší při tvorbě periodika.

Na projektu se podílí tyto obory VOŠG: Vzdělávací program: 82-41-N/05 Grafický design a realizace tiskovin, studijní zaměření: 05 Mediální produkce, 03 Fotografická

tvorba a média, 04 Tisková produkce. Tyto obory pokryjí ve svých předmětech celý proces spojený s vydáním tzv. Nultého čísla periodika.

Využití metod, které se týkají mezioborové a mezipředmětové spolupráce by mělo být efektivní v působení na vědomosti, dovednosti, návyky, myšlení, postoje i chování žáka. Pro maximální efektivitu v tomto smyslu by měla každá metoda výuky být informativně nosná. Měla by aktivizovat žáka a rozvíjet jeho tvořivost, samostatnost. Měla by respektovat systém vědy a poznání, měla by být výchovná, adekvátní žákovi i učitelovi, ekonomická a aplikovatelná v praxi (Vintr, 1998, s. 39).

V teoretické části práce jsou uvedeny metody slovní, názorně demonstrační a metody praktické činnosti studentů, které se neustále prolínají. Úvod je kombinací metod slovních, kdy se student seznámí teoreticky s periodickými tiskovinami. Následně pak navštívíme velká vydavatelství Bauermedia a CNCenter, kde názorně uvidí redakční a předtiskovou přípravu včetně grafické úpravy vybraných periodik. Například designový časopis Bydlení, publicistický časopis Reflex a lifestylový časopis Žena a život. Pro praktickou činnost mezioborové spolupráce budeme volit publicistický časopis a jeho specifika.

Očekávaným výstupem a tedy i cílem bakalářské práce bude metodický popis mezioborové spolupráce při výrobě periodika. Primárním úkolem práce je propojení všech učebních předmětů, které se k danému tématu vztahují a vypracování metodiky správně navazujících technologických postupů. Takto zpracovaná metodika představí zároveň cíle samotné výuky, její metody a formy a též didaktickou analýzu výuky. Základem pak bude konkrétní popis vzorové přípravy učitele na hodinu a rozbor jeho jednotlivých úkonů.

V rámci kurikulárních dokumentů (ŠVP) budou vypracovány také tematické plány tak, aby na sebe jednotlivé předměty a obory navazovaly a mohly být dodrženy technologické postupy výroby, které jsou využívány v praxi.

Charakter bakalářské práce je teoreticko-praktický. Bude vypracován metodický postup uvádění periodika na trh pro mezioborovou spolupráci. Studenti získají teoretické znalosti a praktické dovednosti spojené s vydáváním tohoto média. Na základě volby vhodných metod výuky, jasně specifikovaných cílů, forem, prostředků s dodržением zásad výuky bude vypracován s kolegy celoroční plán projektu. Realiza-

ce bude probíhat ve školní výuce ve všech předmětech a oborech, které s tímto tématem souvisejí. V mém případě ve dvouhodinovém bloku týdně (procesuální aspekt) a samostatné domácí práce (zadávání dílčích úkolů). Velká pozornost je věnována grafickému návrhu periodika a jeho realizaci při výrobě školního časopisu, který je časově náročný.

V současné době již realizujeme s kolegy z jiných předmětů dílčí aspekty tohoto projektu, hlavně spolupracuji s kolegy, kteří vyučují obor Mediální produkce. Ten zahrnuje marketing, redakční činnost a řešení vzhledu tiskoviny a také český jazyk a literární tvorba – v zásadě téměř všechny předměty, které se týkají přípravy periodika.

Samotná realizace časopisu nebo-li jeho grafická podoba je náplní předmětu Zpracování obrazu a textu. Pro názornost výuky jsou vypracovány přípravy učitele. Ukázky se týkají všech spolupracujících oborů.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Mezipředmětová a mezioborová spolupráce

Jak popisuje (Kasíková, 2004, strana 69–70), kooperativní učení zkvalitňuje výuku v rámci interpersonálních vztahů mezi studenty, kteří pracují na společném projektu. Studenty vede k otevřené komunikaci a spolupráci mezi sebou. Diskuse s účastníky projektu pomáhá diferenciovat pohled na zadaný úkol. Kriticky myslet a volit správné postupy práce. Prospívá to nejen sebedůvěře, ale lepšímu vhledu do problematiky zadaných úkolů a produktivní interakci. Jsou zde uplatněny sociální aspekty vývoje jedince v pozitivním slova smyslu.

Kooperativní učení vede k lepšímu klimatu skupiny i školy. Přispívá k prevenci rizikového chování a sociálně patologických jevů. Žáci jsou vedeni kromě dovedností k ekologické a environmentální výchově.

Johnson, D. W. a Johnson, R. (in Meredith, 1998, s. 8) uvádějí následující charakteristiky, které jsou výsledkem účasti v kooperativního učení ve skupině:

- lepší soustředění na úkol a méně rušivých projevů v chování dětí;
- lepší motivace k dosažení výsledků a vnitřní motivace k učení;
- lepší schopnost posoudit situaci i z jiných zorných úhlů;
- pozitivnější a vstřícnější vztahy k vrstevníkům a větší ochota ke vzájemné podpoře;
- větší sociální podpora, lepší sociální zázemí;
- vyšší duševní vyrovnanost, přizpůsobivost a spokojené prožívání světa;
- pozitivnější sebehodnocení vycházející ze základního sebepřijetí;
- lepší sociální kompetence;
- pozitivnější přístup k vyučovaným předmětům i k učení samému a ke škole;
- pozitivnější postoj k učitelům, ředitelům a dalším pracovníkům školy;
- větší sociální podpora, lepší sociální zázemí;
- vyšší duševní vyrovnanost, přizpůsobivost a spokojené prožívání světa;
- pozitivnější sebehodnocení vycházející ze základního sebepřijetí;
- lepší sociální kompetence;

- pozitivnější přístup k vyučovaným předmětům i k učení samému a ke škole;
- pozitivnější postoj k učitelům, ředitelům a dalším pracovníkům školy.

Didaktický postup výroby tištěného časopisu bude vypracován především pro 2. ročník obor Mediální produkce, který má náplň spojenou s vydáváním a realizací tiskovin a jiných mediálních produktů. Dále pak zde budou vypracovány plány pro kooperující obory. Například 2. ročník VOŠ Fotografická tvorba a média – reportážní a dokumentární tvorba, kdy student plní specifika, i technického rázu, na obrazové podklady k článkům, které zadávají studenti z oboru Mediální produkce ke svým článkům. Dále pak v oboru Tisková produkce probíhá komunikace s tiskárnou – dodaná data pro tisk by měla splňovat technické požadavky. Důležité je popsat specifikaci tiskoviny, jako je volba papíru, barevnost apod. S těmito případy se setká student nejen v projektu, ale i v následujícím ročníku na půlroční praxi nebo ve svém budoucím zaměstnání. Ucelený technologický postup výroby časopisu studentům umožní získat lepší přehled této problematiky.

Jak zmiňují (Rohlíková, Vejvodová 2012, strana 137), mezioborová spolupráce, která kombinuje více vědeckých metod, vede k dosažení co nejlepších výsledků práce. Důležitou roli hraje i komunikace s přesahem do jiných oborů. Napomáhá lépe porozumět dané problematice, kriticky myslet. Uvědomit si, jakou roli hraje jedinec či skupina v tomto projektu a v neposlední řadě je potřeba respektovat poznatky i z jiných oborů.

Studenti ve skupinách, v tomto případě maximálně po deseti z každého oboru, pracují na společném projektu, který vede ke kompletní tvorbě periodika. Řeší společně technologické postupy výroby a plní zadávané dílčí úkoly. Vytváří tak pracovní skupinu, která má společný cíl. Každopádně by měli pochopit, že si nekonkurují, ale spolupracují.

Je velmi problematické zaměstnat všechny studenty, aby pracovali rovnoměrně. Někteří jsou aktivní a jiní méně a ty je třeba podpořit v hodnocení. Na společném projektu budou pracovat všichni, každý sám za sebe bude navrhovat řešení v dílčích úkolech, které všichni budou prezentovat a to nejlepší řešení, které vyberou sami hlasováním, bude pak závazkem pro všechny. Po zadání článků, které sami napíšou, si každý individuálně specifikuje požadavky na obrazové podklady pro fotografické

oddělení. Studenti budou hodnoceni za prezentaci svých návrhů (například návrh loga na titulní stranu pro časopis, nebo volba písma a grafickou úpravu vzorových stran).

Studenti budou průběžně hodnoceni, do jaké míry úspěšně jednotlivec a jeho skupina splnila zadání. Učitelé musí své žáky seznámit s kritérii hodnocení před začátkem práce. Struktura práce je rozdělena do tematických celků, které mají jasně stanovený cíl a způsob hodnocení. Pro studenty je důležitá zpětná vazba v průběhu celého projektu. Zásada při hodnocení je vyzdvihnout co se jim v práci povedlo a upozornit na to, co by mohli zlepšit. V každém případě je pozitivně motivovat pro další práci.

K základním prvkům tematicky vyváženého projektu mezioborové spolupráce patří:

- spolupráce s odbornými učiteli – didaktická analýza výuky předmětů a oborů, které spolupracují;
- propojení výuky jak tématicky, tak časově;
- specifikace cílů, využití metod, forem a pomůcek při výuce;
- přípravy učitele na výuku.

V roce 2016 byl aktualizován a akreditován ŠVP Vyšší odborné školy grafické. Důraz byl kladen hlavně na propojení témat odborné výuky tak, aby na sebe odborné předměty navazovaly. Například ve 2. ročníku je výuka (mimo obor Restaurování uměleckořemeslných děl z papíru a pergamenu) spojená s vydavatelstvím a uvedením periodika na trh.

Již v minulých letech při výuce odborných předmětů s ostatními kolegy byla realizována mezipředmětová spolupráce a byly odezvy téměř vždy velmi pozitivní, jak od učitelů, tak i od studentů. Pro pedagoga by mělo být výhodou, že nepracuje izolovaně a má s kým konzultovat a také se od spolupracujících odborníků něco nového přiučit.

V rámci daných předmětů a tzv. Projektových týdnů a workshopů se mohou studenti také seznámit s technologickými postupy výroby zakázky, jako jsou tištěné prospekty, propagační tiskoviny na akci, ale i knihy a časopisy.

Výhodou spolupráce s kolegy je také možnost konzultace při hodnocení studenta. Když není možnost uplatnit diagnostické metody, hodnotíme kreativitu, aktivitu apod. Není úplně lehké se rozhodnout, když si nejsme úplně jisti, abychom studentovi neublížili nebo naopak mu oproti ostatním nepřilepšili.

V neposlední řadě přináší mezipředmětová a mezioborová spolupráce větší efektivitu. Učitel plánování projektu s přesahem do jiných oborů může hned konzultovat s týmem odborníků. Při běžné výuce je učitel poměrně dost izolován a nepřichází se svými kolegy téměř do styku. Z toho je patrné, že týmová koncepce vyučování s intenzivní komunikací a neformálními přístupy může zkvalitňovat vzdělávací proces odborného vyučování. Pozitivně podporuje odborné a pracovní, ale sociální kompetence u žáků, které pak uplatňují v budoucím zaměstnání v oboru polygrafie.

Jak uvádí (Rohlíková, Vejvodová, s. 138. 2012) – **Případové studie, které jsou používány při kooperativním učení u studentů rozvíjejí:**

Analytické dovednosti – identifikace problému, vyhodnocení poskytnutých informací nebo údajů, určení priorit apod.

Rozhodovací dovednosti – hledání alternativ a kritérií, podle nichž mohou být návrhy na řešení hodnoceny, určení nejvhodnějšího řešení a plán jeho implementace.

Aplikační dovednosti – aplikace teorií, metod a technik, kterým se studenti naučili.

Komunikační dovednosti – řešení případových studií může mít několik etap. Nejdříve studenti řeší případovou studii individuálně, posléze v menších skupinách či týmech a v závěru řeší celou případovou studii celá skupina studentů. Studenti tak v průběhu řešení rozvíjejí různé druhy komunikačních dovedností, ale také další, „měkké“, dovednosti, jako je řešení problémů a konfliktů apod.

Interpersonální a sociální dovednosti – výměna názorů s druhými studenty, hledání společného řešení, spolupráce s druhými, argumentace, řešení konfliktů apod.

Dovednosti potřebné pro time management – účinné užívání času, aplikace time managementu v praxi (případová studie vždy probíhá v určitém časovém rámci).

Kreativní dovednosti – v rámci skupinového řešení studenti mají příležitost nejen porovnat vlastní návrhy, ale také uvědomit si různorodost myšlenkových postupů

svých kolegů. Více návrhů na řešení a zpětná vazba od zúčastněných zkvalitňuje výsledek práce.

I neúspěšný projekt skupinové práce je pro studenty zkušeností. Pokud má ale formovat komunikativní dovednosti, je třeba věnovat dostatek času evaluaci, diskuzi, identifikaci problémů a doporučení pro příští skupinové aktivity.

2 Příprava učitele na odborné vyučování

Učitel vstupující do pedagogické činnosti, kromě pedagogické kvalifikace, by měl mít představu o své nastávající činnosti. Jednou z hlavních činností je plánování výuky, její podmínky, cíle, použité metody neboli jaký zvolí pracovní postup, jaké metody a prostředky (S. Rys, s. 5, 1979).

2.1 Učitel odborného vyučování

Jak uvádějí (Kotrba, Lacina, s. 30, 2015), je každý učitel jiný a učí jiným způsobem. Učitelství však nelze brát pouze jako jedno z povolání. Je to poslání. Studenti dokážou ze stylu výuky rozpoznat přístup učitele. Vyučující, který je pozitivně zaujat látkou, je zdatný po odborné stránce a neustále se zdokonaluje v rámci svého oboru hraje významnou roli ve vztahu se žáky. Může významně ovlivňovat postoje a motivaci žáka k učení. V současné době je převážně výuka orientovaná na žáka. Ve výuce je podporována větší aktivita žáků a jejich samostatnost, rozvíjení iniciativy, tvořivosti, dovednosti řešit problémy. Jsou rozvíjeny vlastní praktické dovednosti žáků. Před plánováním výuky učitel, na základě předchozích zkušeností se studenty, s kterými do teď pracoval, vytváří představu o spolupráci se studenty budoucími.

Učitel, který připravuje projekt pro mezioborovou spolupráci by měl, kromě analýzy výuky počítat s tím, jak zmiňuje (Kasíková, 2004, str. 78), že nejsou všichni studenti na stejné úrovni. Někteří jsou pomalejší a méně kreativní a jiní naopak. V pracovní skupině mohou vznikat problémy v podobě nežádoucích vlastností žáků.

Například:

- členové skupiny přenechají schopnějšímu kolegovi veškerou práci a oni jen pasivně přihlíží (free rider efekt);
- schopný jedinec vyvíjí málo úsilí, aby se vyhnul tomu, že udělá práci za ostatní (Sucker efekt);
- schopní jedinci převezmou vedoucí roli a prezentuje se prací všech ve skupině (Rich-get richer effect).

Tvorbou projektového učení se mohou zabývat učitelé, kteří mají nejen předchozí zkušenost s výukou a spoluprací se studenty, ale též teoretické a praktické znalosti z praxe. Právě ti jsou schopni spolupracovat na projektech mezioborové spolupráce.

2.2 Plánování odborného vyučování v mezioborové spolupráci

Před plánováním výuky učitel provádí tzv. didaktickou analýzu učiva, která vyžaduje detailní rozbor učební látky. Kromě obecných cílů jako jsou profil absolventa, plán školy a vzdělávací program školy, specifikuje učitel v tematických plánech cíle, které vedou ke zvládnutí učiva (Vališová, Kasíková, 2011, s. 130). Je potřeba provést podrobný rozbor tematického celku. Tento rozbor je zaměřen na pojmy a vztahy mezi nimi, výukové metody a prostředky a na mezipředmětové vztahy. Učitel také uvažuje o dostupné literatuře a časové náročnosti probíraného učiva. Bere také v úvahu tematický plán, který vypracovává na základě kurikulárních dokumentů RVP a ŠVP grafické školy.

- **Výchozí dokumenty a didaktické prostředky tedy jsou:**
- RVP – kompetence, výsledky vzdělávání (cíle) + učivo, učební plán (UP);
- ŠVP – rozpracování v podmínkách školy a daného předmětu, konkretizace UP, cílů a učiva jednotlivých předmětů (Učební osnovy);
- Tematický plán (časově tematický plán);
- Učebnice; učební materiály; vytvořené texty apod.;
- Metodický materiál; odborná a didaktická literatura; didaktické prostředky.

Jak zmiňuje (Rys, s. 38, 1979), je základním kamenem výuky didaktická interakce mezi učitelem a žákem. Učitel pomocí učiva cílevědomě působí na žáka. Jeho hlavním úkolem je rozšiřovat žákovy znalosti, podporovat jeho myšlenkové operace a rozvíjet jeho dovednosti spolu s jeho zájmy. Dobrý pedagog dokáže žáka správně motivovat pro práci ve vyučování a formovat jeho hodnotový postoj. Učivo je soubor všech požadavků na žáka. Je hlavním opěrným bodem při přípravě na hodinu, díky kterému se učitel může zaměřovat na tři základní otázky: Co bylo, co je a co bude.

Jak poznamenává (Vaněček a kol., 2016, s. 110), **tvůřivě prováděná didaktická analýza učiva ve výuce ukazuje na schopnost učitele převést potřeby odborné**

praxe do učebního procesu tak, aby byly zachovány potřebné didaktické zásady pro vyučování. Takto provedená analýza je kvalitním podkladem pro tvorbu příprav učitele.

Rozlišujeme tři oblasti didaktické analýzy:

- rozbor učiva na pojmy a vztahy mezi nimi (logická struktura učiva, terminologie, aktuálnost);
- analýza operační (rozbor činností a aktivit žáků, volba metod, forem a materiálních a didaktických prostředků);
- analýza mezipředmětových vztahů (průřezová témata, návaznost jednotlivých předmětů).

Jak uvádí (Rys, s. 38, 1979), při analýze učiva vycházíme především z konfrontace minulých cílů s pracovními výsledky žáků. Tato zpětná vazba nám dovoluje nejen posoudit reálnost minulých cílů, ale také nám pomáhá při vlastní diagnostické práci.

Jednou z technik vymezení cílů výuky je také tzv. Magerova technika (Tomeček, 2010, s. 62). Podle něj by vymezení cílů výuky mělo mít tři základní složky:

- a) definice požadovaného výkonu žáka;
- b) určení podmínek výkonu, tj.:
 - rozsah očekávaného výkonu žáka;
 - určení způsobu realizace úkolu či řešení;
 - určení používaných pomůcek (počítač, text atd.);
 - určení místa a prostřední realizace (ve třídě, na exkurzi atd.);
- c) norma výkonu (pohotovost, rychlost, míra samostatnosti atd.).

Postup při vymezení cílů podle Magera:

- analýza výukového obsahu (učivo je zaměřeno na technologický postup výroby periodického média s přesahem do oborů ve škole, které s tímto tématem souvisí);
- konkrétní vymezení požadovaného výkonu žáka (student v oboru Mediální produkce vytváří technologický postup zpracování média, v tomto případě časopisu zaměřeného na určité téma a cílovou skupinu čtenářů);
- jednoznačné určení toho, co a v jakém rozsahu má žák umět (student ovládá produkci výroby periodika);

- vymezení podmínek a prostředků, pomocí nichž má být požadovaný výkon realizován (studenti na grafické škole mají k dispozici veškeré programové vybavení pro produkci tiskovin včetně tisku, prostředky pro tvorbu média jsou IT programy spojené s grafickou úpravou Adobe Creative Suite, tiskové produkce JDF (Job Definition Format) a redakční systém například Cicero a na exkurzi se mohli seznámit s redakčním systémem WoodWing, který je používán ve vydavatelství CNCenter);
- přesné stanovení normy požadovaného výkonu, v jaké podobě musí být výkon realizován, aby mohl být považován za dostatečný či uspokojivý (vytištěný časopis, který je výsledkem mezioborové spolupráce).

2.3 Výukové cíle

Výukovými cíli, jak například uvádí (Svoboda, Bečková, Švercl, 2004, s. 13) rozumíme výsledné, relativně stálé změny v osobnosti žáka, ke kterým má výuka těchto předmětů na daném typu školy směřovat. Jde o změny ve vědomí, chování a postojích žáka, projevující se osvojením nových poznatků, dovedností a návyků i rozvojem žádoucích rysů osobnosti žáka.

(Skalková, 2007, s. 39). Práce v týmu a společné dosahování cílů vede k řadě praktických činností, kterých se žáci přímo účastní, tím jsou splněny vzdělávací cíle. V těchto činnostech se spojují poznávací, ale i sociální cíle.

2.3.1 Dělení výukových cílů a jejich taxonomie

(Zdroj: Vaněček a kol., 2016, s. 113)

Cíle výuky se třídí podle různých kritérií a podle míry obecnosti je lze uspořádat do struktury, ve které splnění obecných cílů je vázáno na splnění konkrétnějších postupných dílčích cílů. Vrcholem pyramidy jsou **obecné cíle**.

Základem je připravit studenty na úspěšný, smysluplný a odpovědný profesní život, v tomto případě v oboru Polygrafie. U středního a vyššího odborného vzdělávání je úkolem naplnění obecných tzv. Delorsových cílů. Jejich interpretace vzhledem k tématu, kterým se zabývám je např.:

Učit se poznávat

- získat přehled a vědomosti v oboru polygrafie;
- zvolit vhodné informační zdroje k vyhledávání požadovaných informací ke správným postupům při práci v počítačové grafice;

- třídit, analyzovat, vyhodnocovat získané informace a provádět výběr vhodných postupů k výrobě tiskové formy.

Učit se učit

- získat základní informace k postupům při výrobě tištěné zakázky;
- vyhledávat dostupné zdroje pro samostudium polygrafie;
- porozumět textu a aplikovat poznatky na praktické činnosti.

Učit se být

- pracovat komplexně a zodpovědně při úpravě odborných textů;
- respektovat své fyzické a duševní schopnosti a jednat v souladu s nimi;
- ovládat pravidla sazby textu a náležitosti techniky zpracování textu;
- pracovat tvůrčím způsobem při grafické úpravě tiskoviny.

Učit se žít s ostatními

- volit komunikační strategie a jazykové prostředky pro komunikaci;
- respektovat práva a osobnost jiných lidí (etický kodex);
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování, přijímá radu a kritiku.

K naplnění těchto obecných cílů na odborných školách dochází především prostřednictvím dobrého klimatu školy, které studenta motivuje ke zdokonalování sebe sama. Pod vedením zkušených, morálních, empatických a kvalifikovaných učitelů, kteří jsou při výuce aktivní.

Delorsovy cíle jsou podkladem pro úspěšný vývoj jedince (kompetence):

- osvojování nástrojů k pochopení světa a rozvinout dovednosti potřebné k učení se, prohloubit si v návaznosti na základní vzdělání poznatky o světě a dále je rozšiřovat;
- naučit se tvořivě zasahovat do prostředí, které žáky obklopuje, vyrovnávat se s různými situacemi a problémy, umět pracovat v týmu či být schopen vykonávat povolání a pracovní činnosti, pro které byl připravován;
- rozumět vlastní osobnosti a jejímu utváření, jednat v souladu s obecně přijímanými morálními hodnotami, s vlastním úsudkem a osobní zodpovědností;

- učit se žít s ostatními, tj. umět spolupracovat s ostatními, být schopen podílet se na životě společnosti a nalézt v ní své místo.

Vyšší odborná škola grafická a činnosti, pro které je absolvent připravován:

Kompetence absolventa (viz příloha: Akreditace ŠVP VOŠG, 2016, s. 7) v oblasti:

a) všeobecně-vzdělávací:

- zná jeden světový jazyk (anglický) na úrovni běžné komunikace, je schopen orientovat se v odborné anglicky psané literatuře a pro účely poradenské a manažerské jednat v anglickém jazyce se zahraničním zákazníkem;
- je schopen vytvářet si vlastní filozoficko-etické názory jako základ pro orientaci při posuzování a hodnocení jevů lidského a občanského života, vytvářet si hierarchii životních hodnot, vycházejících ze základních principů humanity a demokracie;
- je schopen stanovit si a udržet estetická kritéria vlastní tvůrčí práce;
- je schopen pracovat s odbornou literaturou domácí i cizojazyčnou.

b) odborného vzdělání společného základu:

- osvojí si kulturní přehled vycházející z poznatků z různých oblastí umění (zejména výtvarného) s těžištěm v problematice 20. a počátku 21. století;
- je schopen ovládnout základní problematiku komunikace a managementu, zejména v psychologických aspektech jednání se zákazníkem a v orientaci v marketingovém prostředí;
- osvojí si podrobné vědomosti a praktické dovednosti v oblasti typografie a písma;
- ovládne principy grafického designu v práci s písmem, obrazem a textem a tvůrčím způsobem využívá počítačovou technologii a grafické programy pro integrované zpracování obrazu a textu;
- osvojí si principy práce v činnostech souvisejících v širším kontextu s problematikou užité grafiky a fotografie, výroby a distribuce tiskových i nových médií, a rekonstrukce tiskovin;
- v rámci vzdělávacího programu má možnost osvojit si klíčová témata

a podstatu účetnictví, zejména principy hospodaření v organizaci, podstatu mzdy, daní, pojištění a náležitosti účetních dokladů.

c) profilujícího odborného vzdělání v zaměření 05 Mediální produkce

- je schopen používat další cizí jazyk (německý) na úrovni běžné konverzace a pracovat s odbornou oborovou literaturou v tomto jazyce;
- orientuje se v problematice vydavatelství a reklamních kampaní a podílí se na produkční, právní, organizační a distribuční činnosti v oblasti mediální produkce;
- porozumí zadání pro realizaci tiskových a multimediálních produktů;
- orientuje se v oblasti komunikace a komunikačních technik a jejich charakteru v multimediální společnosti, a to v souvislosti s dodržováním a uplatňováním současné jazykové normy ve všech stylových jazykových vrstvách a s korekcí a přípravou jazykového projevu v mediální prezentaci;
- osvojí si znalosti, dovednosti a principy práce s literárním textem tak, aby byl schopen orientovat se v současné literatuře v jejích hlavních trendech, stylových rovinách a žánrech;
- má přehled o marketingových nástrojích a možnostech jejich využití v současném světě a uvědomuje si podstatu a souvislost fungování marketingových principů řízení moderní firmy prostřednictvím marketingové a mediální komunikace;
- osvojí si vědomosti a praktické dovednosti v oblasti ekonomických a obchodních činností vydavatelství a mediálních agentur;
- orientuje se v problematice grafického designu se zřetelem k oblasti realizace vydavatelských mediálních produktů;
- orientuje se v nejmodernějších principech a postupech výroby mediálních produktů a posoudí kvalitativní parametry produktů realizovaných v rámci řešeného mediálního projektu.

Profilující odborné kompetence ve vzdělávání Vyšší odborné školy grafické kooperujících oborů jsou uvedeny na straně 47–48.

Soustava cílů výuky odborných předmětů je rozdělena podle toho, které oblasti osobnosti žáka se týkají:

Cíle poznatkové (kognitivní cíle) – vymezují vědomosti, intelektuální dovednosti a schopnosti. Jde o to, aby studenti získali vhled do problematiky oboru, který studují. Osvojili si základní pojmy a měli teoretický základ pro další činnost.

Bloomova taxonomie poznávacích cílů:

- a) **Znalost** – vybavení a reprodukce poznatků
Aktivní slovesa: *definovat, doplnit, identifikovat, napsat, nazvat, opakovat, pojmenovat, vyjmenovat, popsat, poznat přiřadit, reprodukovat, vybavit si, vybrat, uvést, znázornit*
Příklady: vyjmenovat typografická pravidla, popsat strukturu redakce, doplnit profese ve vydavatelství
- b) **Porozumění** – poznatky vyjádřit vlastními slovy, matematicky zapsat definici nebo funkční závislost a daný matematický vztah vyjádřit vlastními slovy a vystihnout hlavní myšlenku přečteného textu
Aktivní slovesa a vazby: *dokázat, jinak formulovat, ilustrovat, interpretovat, objasnit, odhadnout, opravit, porovnat, předložit, rozhodnout, shrnout, určit, uvést příklad, vyjádřit vlastními slovy, vysvětlit, vypočítat, změřit*
Příklady: zdůvodnit technologické postupy, vypočítat rozsah sazby knihy atp.
- c) **Aplikace** – vybavení informací a získané poznatky použít a aplikovat v nových situacích
Aktivní slovesa *aplikovat, demonstrovat, diskutovat, interpretovat údaje, načrtnout schéma, nalézt, navrhnout, plánovat, použít, prokázat, roztrždit, řešit, uvést vztah, uspořádat, vybrat, vypočítat, sestavit, vyzkoušet, vytvořit.*
Příklady: aplikovat typografická pravidla hladké sazby, provést kontrolu tiskových dat, navrhnout řešení pro úpravu obrazových materiálů pro web.
- d) **Analýza** – provádět složitější myšlenkovou operaci – rozdělit poskytnuté složitější informace na části s cílem objasnit jak vztahy mezi tak najít požadované řešení
Aktivní slovesa: *analyzovat, provést rozbor, porovnat, rozdělit, rozhodnout, rozlišit, rozčlenit, specifikovat, ukázat.*

Příklady: porovnat barevnost tiskoviny, analyzovat klady a zápory jednotlivých druhů tisku.

- e) **Syntéza** – žák musí pracovat s informacemi tak, aby jejich skládáním vytvořil nový celek, tedy od jednoduchého ke složitému. Musí vytvořit něco, co předtím neexistovalo.

Aktivní slovesa: *klasifikovat, řadit podle určitých kritérií, kombinovat (seskupovat prvky), napsat sdělení (zprávu, protokol o měření), navrhnout, organizovat, předvést, reorganizovat, řešit, stanovit, shrnout, vytvořit.*

Příklady: napsat protokol o měření barevnosti tisku, stanovit technologický postup výroby novin.

- f) **Hodnotící posouzení** – žák posuzuje hodnotu dvou nebo více možností pro řešení úkolu a obhajuje svůj výběr logickými argumenty a faktickými důkazy podle předem stanovených kritérií.

Aktivní slovesa: *argumentovat, kritizovat, obhájit, ocenit, vyhodnotit, provést kritiku, prověřit, rozhodnout, srovnat, porovnat, vybrat, vyvrátit, zdůvodnit, zhodnotit*

Příklady: obhajovat svůj grafický návrh, rozhodnout jakou tiskovou techniku použít při určitém nákladu tiskoviny.

Alternativou Bloomovy taxonomie je jednodušší **Niemierkova taxonomie výukových cílů**.

- a) **Zapamatování poznatků** – žák si dovede vybavit určitá fakta

Příklady: vyjmenuje druhy obrazových předloh, charakterizuje různé typy předloh pro reprodukci, vyjmenuje zařízení a programové vybavení pro zpracování obrazových předloh

- b) **Porozumění poznatkům** – žák dovede předložit zapamatované poznatky v jiné podobě než v té, v které si je zapamatoval, dovede poznatky uspořádat nebo zestručnit

Příklady: vysvětlí problematiku digitální barevné reprodukce, popíše výhody a nevýhody zpracování jednotlivých druhů obrazových předloh, určí postupy při digitalizaci obrazových předloh

- c) **Používání vědomostí v typových situacích** – žák dovede použít poznatky k řešení situací, které byly již ve výuce daného předmětu řešeny

Příklady: navrhne vhodný postup zpracování jednotlivých druhů obrazových předloh

- d) **Používání vědomostí v problémových situacích** – žák dovede aplikovat a použít poznatky při řešení tzv. problémových situacích

Příklady: vyřeší problém nekvalitních obrazových předloh (nové focení, fotobanky, retuš apod.)

V případě tvorby periodika si musí studenti osvojit mnoho nových pojmů a získat povědomí o resortu. Musí zvládat teoretické poznatky, které jsou spojeny s vydáváním média jako je například: strukturu vydavatelství a náplň jednotlivých resortů, jako je management a marketing, inzertní oddělení; strukturu a profese v redakci s jejich pracovní náplní, ale i typografická pravidla a znalost technologických postupů při výrobě tištěné zakázky. Aby mohli studenti přistoupit k vlastní tvorbě, měli by mít teoretické znalosti, například o struktuře a grafické úpravě článků pro časopis, který se učí v předmětu českého jazyka a následně pak graficky ztvárňují v předmětu zpracování obrazu a textu.

Cíle činnostní (operační) – osvojování psychomotorických dovedností

Taxonomie operačních cílů

R. H. DAVY pro operační (činnostní) cíle vytvořil pět základních úrovní:

- a) **Nápodoba** – je sledování a opakování chování jiné osoby. Příkladem tohoto chování může být pozorování práce učitele a kopírování jeho činností.

Aktivní slovesa – *napodobovat, pozorovat, kopírovat, opakovat*

Příklad: pomocí dataprojektoru a počítače učitel předvádí jednotlivé činnosti pro grafickou úpravu tiskoviny a studenti činnost napodobují.

- b) **Manipulace (praktická cvičení)** – je to dovednost vykonat určitou činnost na základě získaných instrukcí a procvičování. Při práci se projevuje určitá obratnost, šikovnost, žák fyzicky reaguje na optické nebo akustické podněty. Příkladem může být procvičování již probrané výuky v dílčích úkolech.

Aktivní slovesa – *manipulovat, měřit, pracovat podle pokynů, procvičovat*

Příklad: žáci provádí dílčí úkoly při tvorbě dokumentu a procvičují jednotlivé postupy.

- c) **Přesnost** – žák se snaží provádět psychomotorickou činnost s vyšší přesností, snaží se vyvarovat chyb, pracuje rychleji a efektivněji.
Aktivní slovesa – *zdokonalovat, opakovat, zlepšovat, zrychlovat*
Příklad: žák upravuje text podle typografických pravidel, umisťuje objekty na stránku a odstraňuje chyby.
- d) **Členění obsluhy (koordinace několika činností)** – provádí samostatně více činností najednou při jejich vzájemné koordinaci a souladu.
Aktivní slovesa – *členit, koordinovat a současně dělat*
Příklad: žák zakládá nový dokument pro sazbu, načte text a obrázky, upraví stránku do časopisu podle typografických zásad, koordinuje jednotlivé činnosti za pomoci učitele.
- e) **Automatizace (naturalizace, přizpůsobení)** – jako nejvyšší úroveň operačních cílů představující zautomatizování činností, tak, že předvedený výkon je rutinní a přitom kvalitní, vynaložená energie je optimální. Práce je doprovázena sebekontrolou.
Aktivní slovesa – *automatizovat, podvědomě provádět a přizpůsobit*
Příklad: žák samostatně provádí grafickou úpravu stránek v časopise.

Studenti získávají praktické dovednosti ve zpracování obrazu a textu v grafických programech Adobe CreativeSuite jako je Photoshop, Illustrator, InDesign. Přípravují zpracovávají tiskoviny a procvičují dílčí úkony při tvorbě zakázky.

Cíle hodnotové (afektivní, emocionální, postoje, výchovné) – osvojování postojů, pocity, emoce, vytváření hodnotové orientace.

Taxonomie hodnotových cílů podle Krathwohla

- a) **Vnímání** – je to žákova ochota přijímat jevy a stimuly. Pozornost žáka je usměrněná – žák dává něčemu přednost, naslouchá učiteli, věnuje pozornost předváděnému jevu, pozorně sleduje zápis na tabuli, je ochoten přijímat podněty ze svého okolí.
Aktivní slovesa – *naslouchat, pozorovat, přijímat, sledovat*
Příklad: žák si osvojuje si pojmy a vztahy z oboru polygrafie, vnímá technologické postupy výroby zakázky pro další práci.

- b) Reagování** – je to reakce na přijímané jevy, žák nevnímá pouze podněty, ale jistým způsobem na ně reaguje. Žák spolupracuje s učitelem nebo spolužáky při řešení úloh, asistuje při demonstraci, pokládá otázky na nové nápady, myšlenky, odpovídá na dotazy. Má vlastní nápad, je ochotný o problému přemýšlet.

Aktivní slovesa – *asistovat, odpovídat, ptát se, zúčastnit se*

Příklad: žák se aktivně zajímá a proces výroby tištěné zakázky, odpovídá na kladené otázky ohledně grafické úpravy stránek a obrazových předloh.

- c) Hodnocení** (oceňování hodnoty) – jako hodnota, kterou si žák spojuje s určitou věcí, jevem nebo chováním. Vzniká v něm motivační síla, umí vynaložit více energie na plnění úkolu, více přemýšlí, navrhuje zlepšení postupu. Určité skutečnosti nabývají vnitřní hodnoty (vztah k přírodě, touha po poznání) rozvíjí se individuální složky osobnosti žáka.

Aktivní slovesa – *diskutovat se spolužákem, podporovat, požadovat, přemýšlet, připojit se, uvádět*

Příklady: žák se zajímá o technologické postupy v oboru polygrafie, vynakládá úsilí při práci ve skupině, je motivován budoucím uplatněním v tomto resortu.

- d) Organizace (integrace hodnot, systematizace hodnocení)** – schopnost žáka porovnávat rozdílné hodnoty, vyřešit konflikty mezi nimi a začít si vytvářet své vnitřní hodnoty. Novým hodnotám přiřazuje důležitost a prioritu. Žákovo chování se stabilizuje.

Aktivní slovesa – *formulovat rozhodnutí, organizovat, plánovat, včleňovat*

Příklady: při projektovém vyučování si žák uvědomuje svojí roli ve skupině, plánuje se spolužáky o další postupy výroby časopisu a zodpovědně plní svojí úlohu.

- e) Uspořádání (zvnitřňování hodnot charakteru)** – nejvyšší stupeň, v němž má žák vytvořen svůj hodnotový systém, který řídí jeho chování. Jeho chování je přirozené v souladu se společenskými normami, vykazuje nezávislé chování při samostatné práci, objektivně a samostatně řeší vzniklé problémy. Má vybudován světový názor.

Aktivní slovesa – *změnit chování mít vliv, řídit se, samostatně řešit apod.*

Příklady: na základě získaných poznatků samostatně plánuje své aktivity a směřuje k úspěšnému zvládnutí projektu výroby časopisu

Hodnotové cíle podle Niemierka

- a) **Účast v činnosti** – vykonávání činnosti v souladu s přijatou rolí, ale bez zvláštní iniciativy;
- b) **Samostatné pokusy o činnost** – vnitřně angažovaná činnost;
- c) **Pozitivní vztah k činnosti** – činnost na základě vnitřní potřeby bez širšího zobecnění;
- d) **Systém činnosti** – uvědomělé a systematicky uspořádané činnosti, s nimiž se subjekt ztotožňuje.

Projektové vyučování s přesahem do jiných oborů klade velký důraz na jasnou formulaci specifických cílů.

Jak uvádí (Svoboda a kol. 2004, s. 16), **specifické cíle, které jsou podřízeny obecným cílům musí splňovat tyto požadavky:**

- komplexnost a konzistentnost (soudržnost) – např. rozvoj logického myšlení a schopnost řešit praktické problémy, rozvíjení schopnosti indukce, dedukce, analýzy, syntézy, srovnávání;
- cíle přiměřené musí nejen splňovat náročnost, ale i splnitelnost – učitel organizuje sobě i žákům výuku tak, aby došlo k naplnění daného cíle;
- jednoznačnost – formulace specifických cílů musí být jasné a neměly by připouštět v žádném případě různé interpretace;
- musí být kontrolovatelné, to umožňují konkrétní požadavky na konečné vědomosti a dovednosti a na to zda byl úkol splněn (kompetence žáka).

2.4 Práce učitele s výukovými cíli

- a) **přípravná fáze** – učitel provádí didaktickou analýzu učiva, snaží se myšlenkově proniknout do učiva s cílem vystihnout jeho vzdělávací hodnotu. Analýzu provádí s ohledem na výukový cíl a vytváří co nejucelenější postup, jak bude

samotný vyučovací proces probíhat. V didaktické analýze je třeba promyslet aktualizaci učiva vzhledem k vědeckotechnickému pokroku;

- b) počátek vyučovací hodiny** – učitel žákům sděluje výukový cíl, který by měl mít především motivační charakter. Snaha aktivizovat žakovu pozornost a potřebu poznání;
- c) průběh vyučovací hodiny** – učitel se žáky sleduje, jak se blíží k výukovému cíli, případně přizpůsobuje cíl změněným podmínkám ve výuce, které se nečekaně objevily;
- d) konec vyučovací hodiny** – učitel hodnotí společně se žáky výsledky výuky ve srovnání se zamyšlenými cíli, seznamuje žáky s jejich úspěchy i selháními, společně s nimi hledá příčinu neúspěchu.

2.5 Výukové metody v odborném vyučování

Výukovou metodu chápeme jako uspořádaný systém vyučovacích činností učitele a učebních aktivit žáků, které v souladu s didaktickými principy a zásadami organizace výuky směřují k dosažení stanovených vzdělávacích cílů (Svoboda a kol., 2004, s. 50).

Je nutné zvolit správnou metodu výuky, vhodný metodický postup, formy a prostředky výuky, které učiteli pomáhají lépe zvládnout předávání znalostí a zkušeností. Odborný učitel uplatňuje nejen teoretické znalosti, ale též zkušenosti získané z praxe. Zvládnutí praktických technologických postupů při výrobě periodika a aplikace správných didaktických postupů je výhodou při poznávání problematiky týkající se vydávání média.

Metodický postup jak uvádí (Vaněček a kol., 2016, s. 153), jsou specifika, kterými se výklad učiva konkrétního učitele liší od ostatních a co podstatně ovlivňuje jejich výsledky výuky. Učitel zvažuje, jaké použije metodické prostředky, které slouží jako materiální zabezpečení k realizaci výuky.

2.5.1 Klasifikace výukových metod

Metody z hlediska zdroje poznání a typu poznatků – aspekt didaktický (Svoboda a kol. 2004, s. 51)

- **Metody slovní:** monologické metody (popis, vysvětlování, vyprávění, přednáška, výklad) a dialogické metody (rozhovor, diskuse, dramatizace), metody práce s učebnicí nebo knihou.
- **Metody názorně demonstrační:** pozorování předmětů a jevů, předvádění (předmětů, modelů, pokusů, činností), demonstrace obrazů statických, projekce statická a dynamická.
- **Metody praktické:** frontální práce, praktika, odborný výcvik, praktické odborné vyučování, pracovní činnosti a grafické a výtvarné činnost, práce s textem (knihy, časopisy, ukázkové texty), samostatné práce a projekty.

Klasifikace metod odborné výuky podle obsahu vzdělání

- **Informačně-receptivní metoda**

Spočívá v předávání hotových informací učitelem a její vnímání a zapamatování žáky. Realizuje se formou výkladu, vysvětlováním, popisem; pomocí tištěného textu, učebních pomůcek (obrazů), demonstračních pokusů, poslechem atd.

- **Reproduktivní metoda**

Podstatou je organizované opakování. Učitel konstruuje systém učebních úloh – jejich plnění lze realizovat ústní reprodukcí, opakovacím rozhovorem, čtením, psaním, řešením učebních úloh, napodobováním jazykových modelů, čtením map atd.

- **Metoda problémového výkladu**

Učitel navozuje problémovou situaci, kterou pak řeší společně se žáky nebo žáci řeší problém sami:

- a) vyjasnění, v čem problém spočívá a určení neznámých hledaných veličin,
- b) rozbor problému, argumentace a rozbor informací použitých pro řešení,
- c) vytyčení možného postupu řešení i více,
- d) výběr nejpravděpodobnějšího řešení a jeho postupné uskutečňování,
- e) ověření, potvrzení či vyvrácení realizovaného řešení.

– **Heuristická metoda**

Pro řešení úkolu je nutné znát předešlé etapy postupu. Metoda zajišťuje osvojování zkušeností z tvořivé činnosti – učitel konstruuje úlohy tak, aby znamenaly pro žáky určitou obtíž, vyžadovaly samostatné řešení. Učitel společně se žáky (oba aktivně) určuje jednotlivé kroky řešení problému.

– **Výzkumná metoda (částečně badatelská)**

Žáci hledají samostatně řešení učební úlohy. Aktivita učitele ustupuje do pozadí. Součástí metody je zkoumání. Podle Lernerera je efektivnost této metody dána intelektuálním rozvojem žáků (samostatnost při zkoumání a řešení snadných i složitějších problémů). Podle Bloomovy taxonomie se řadí do roviny analýzy, syntézy, hodnotícího posouzení. (www.pf.ujep.cz)

Společně se zvolenou metodou volíme metodické postupy, např.:

- postup induktivní – indukce je poznání, které vychází z empiricky zjištěných faktů a dospívá k obecným závěrům;
- postup deduktivní – dedukce je usuzování od obecného k zvláštnímu a jednotlivému, přesněji řečeno je vyvozováním nových tvrzení při dodržování pravidel logiky (zdroj: www.nb.vse.cz).

2.5.2 Vybrané výukové metody pro realizaci výuky projektového vyučování

Metoda slovní je nejčastější nástroj nejefektivnějšího a nejrychlejšího přenosu požadovaných informací. Dělí se na:

- **metody monologické**
 - a) vysvětlování – při výkladu nové látky a k lepšímu pochopení výuky,
 - b) přednáška – prezentuje poznatky v souvislém, logicky utříděném projevu,
 - c) instruktáž – obsah učiva je zprostředkován žákům slovní nebo písemnou formou;
- **metoda dialogická** – komunikační aktivity mezi učitelem a žáky;
- **metoda motivační** (získat zájem pro vypracování projektu a získávání nových poznatků, zdůraznit cíle výuky), např. exkurze ve vydavatelství.

Hovoříme-li o projektu, bude práce probíhat v dlouhodobém časovém horizontu. Žáky motivujeme dosaženým cílem, kterým bude vytištěný produkt. Dostatečnou motivací je pro studenty, že budou mít v podstatě možnost pracovat stejně tak, jak probíhají technologické postupy v praxi, které jsou víceméně standardizované.

- **metoda expoziční, ilustrační** – součástí výkladu učitele je osvojování nových poznatků s využitím názorně-demonstračních metod, spolupráce s žáky;
- **názorně demonstrační metoda** – obohacuje, obzvláštňuje a zpřesňuje realizovanou výuku, vytváří představu o probíraných jevech. Spolu s ostatními metodami aktivizuje a motivuje k další činnosti (Podlahová a kol., strana 56).

Ukázky grafické podoby žánrově odlišných časopisů. Dummy – jednotný styl grafické úpravy časopisu Reflex, nebo-li pravidla pro zachování stejného grafického vzhledu časopisu. **Prezentace** – Rozbor časopisu a popis grafických prvků – vypracoval pod mým vedením a se svolením redakce časopisu v roce 2015 student jako absolventskou práci na Vyšší odborné škole grafické. **Exkurze** – vydavatelství Bauermedia a CNCenter, tiskárna Europress.

- **metoda aplikační** – realizace učiva, procvičování učiva, opakování, využívání vědomostí, dovedností; následný experiment pro lepší pochopení vztahů v nové situaci, upevňování dovedností a návyků;
Na základě předchozích teoretických zkušeností a praktických ukázek bude vypracován v praktických cvičeních grafický návrh časopisu;
- **metody diagnostické**
Například hodnocení a korektury kompletního zlomu navrženého titulu. Prezentace a obhajoba technologických postupů a grafických návrhů. Hodnocení studentů – přínos práce – reflexe.

Kromě tradičních metod budou použity i moderní metody např.:

- **brainstorming a brainwriting** („bouře mozků“) jak uvádí (Kotrba, Lacina. s. 108, 2015) je založen především na asociativním způsobu myšlení. V podmínkách kooperativního učení na tvorbě periodika je to například volba titulu časopisu, studenti píšou na tabuli název časopisu, který nejvíce souzní s jeho náplní. Následně hlasují, který nápad by vybrali k dalšímu zpracování.

2.6 Příprava odborného učitele na výuku

Příprava by měla zahrnovat následující činnosti:

- analyzovat výuku 2. ročníku na základě tematických plánů ostatních předmětů a oborů;
- vypracovat podrobný plán výroby tak, aby na sebe navazovaly jednotlivé úkony vedoucí k vytvoření kompletního díla podle technologických postupů;
- diskuse s kolegy o plánu a kritické myšlení;
- realizace připomínek a opětovné schválení tematických plánů od participujících vyučujících.

2.6.1 Učitel a komunikační klima

Komunikace ve vyučování tvoří základ interakce zúčastněných subjektů: učitel a žák. Nejde přitom pouze o předávání informací, ale o interpretaci přijatých informací, které jsou specifické pro lidský svět. Komunikace mezi lidmi je sociální jev, a to poměrně složitý. Je nástrojem pro interakci mezi učiteli a žáky při předávání informací (Mešková, strana 12).

(J. Laška 1994, 2001) rozlišuje dvě skupiny učitelů podle toho, jaký typ komunikačního klimatu vytvářejí:

- a) Suportivní učitelé** vytvářející klima vstřícné, podpůrné, žáky respektující;
- b) Defenzivní učitelé**, vytvářejí klima obranných reakcí, soupeření, se submisivním postavením žáků (Průcha 2002, strana 59).

2.6.2 Příprava odborného učitele na výuku v mezioborové spolupráci

Učitel by měl analyzovat dosavadní znalosti a dovednosti studenta. Diagnostické metody na začátku 2. ročníku nám umožní získat přehled jak dalece si studenti zapamatovali vědomosti a dovednosti z ročníku předešlého.

Další činností učitele je vyhodnocení samostatného praktického cvičení, které svou obtížností odpovídá již probranému učivu. Rozbor předtiskové přípravy vícestránko-

vé publikace s obrazovým doprovodem a vypracováním logotypu umožní nejlépe diagnostikovat dosavadní znalosti studentů.

2.6.3 Didaktické principy ve výuce odborných předmětů

Jak popisuje (Svoboda, Bečková, Švercl, strana 49), didaktické principy tvoří hierarchický systém, v němž rozlišujeme principy obecné (např. princip vědeckosti, princip cílevědomosti a soustavnosti apod.) od principů specifických (např. princip kolektivního charakteru odborné výuky a individuálního přístupu k žákům); při aplikaci didaktických principů ve výuce odborných předmětů musíme respektovat jejich systematickost.

Didaktické principy jsou spolu spojeny vzájemnými vztahy, příkladem je spojení principu vědeckosti s principy srozumitelnosti a přiměřenosti učiva.

Didaktické principy jsou ve vztahu k ostatním didaktickým kategoriím (k cílům výuky, obsahu výuky, výukovým metodám, organizačním formám, podmínkám pro výuku a k výsledkům výuky).

Při výuce využíváme tyto didaktické zásady:

– *Zásada přiměřenosti a individuálního přístupu*

U kooperativního učení se vyhodnocují znalosti, schopnosti a dovednosti studentů z 1. ročníku VOŠ. I když je práce společná, je nutné ke studentům přistupovat individuálně a zhodnotit jeho práci, popřípadě poradit s dalším postupem.

– *Zásada uvědomělosti a aktivity, zásada propojení teorie s praxí*

Studenti, kteří se rozhodli studovat tento obor a chtějí pracovat ve vydavatelství, by měli být dostatečně motivováni pro práci na tomto projektu, který vede ke znalosti správných technologických postupů užívaných v současné praxi. Navazují tak na dosavadní dovednosti a rozvíjejí nové poznatky.

– *Zásada postupnosti – požadavek postupu*

Budou vypracovány dílčí úkoly (od nejjednoduššího ke složitějšímu), které se pak propojí v jeden celek.

– *Zásada soustavnosti (systematičnosti) a cílevědomosti*

Systematicky krok za krokem směřuje výuka k vytčenému cíli, který bude dostatečně motivovat studenty pro práci na mediálním projektu.

– *Zásada trvalosti*

Procvičování jednotlivých úkonů vede k lepšímu zapamatování.

– *Zásada názornosti*

Volba exkurze do vydavatelství a tiskáren a následná projekce ukázek tvorby časopisu vede k lepšímu porozumění látce.

– *Zásada spojení teorie s praxí*

Navazovat na dosavadní dovednosti a rozvíjet nové poznatky v oboru. Propojit výuku, zvolit a vysvětlit výukové metody vzhledem ke vzdělávacím cílům hodiny (průběh, způsob a čas).

PRAKTICKÁ ČÁST

3 Vzdělávací program – Grafický design a realizace tiskovin

obor vzdělání: 82-41-N/... Výtvarná a uměleckořemeslná tvorba

vzdělávací program: **82-41-N/05 Grafický design a realizace tiskovin**

Vyšší odborná škola grafická v Praze nabízí v rámci vzdělávacího programu Grafický design a realizace tiskovin komplexní skladbu specializací, zahrnující výtvarné, fotografické, produkční aspekty realizace tiskovin, včetně jejich renovace. S výjimkou restaurátorského zaměření je studium ve všech specializacích doplněno o kontext oborově přesahujících souvislostí s tvorbou webových a dalších multimediálních projektů. Podle zájmu, případně na základě prověření talentových předpokladů, je možné Vyšší odbornou školu grafickou studovat v některém z následujících zaměření vzdělávacího programu:

01 Propagační grafika

02 Knižní grafika

03 Fotografická tvorba a média

04 Tisková produkce

05 Mediální produkce

06 Restaurování uměleckořemeslných děl z papíru a pergamenu

Činnosti, pro které je absolvent připravován:

Klíčové kompetence absolventa v oblasti:

a) všeobecně-vzdělávací:

- zná jeden světový jazyk (anglický) na úrovni běžné komunikace, je schopen orientovat se v odborné anglicky psané literatuře a pro účely

poradenské a manažerské jednat v anglickém jazyce se zahraničním zákazníkem;

- je schopen vytvářet si vlastní filozoficko-etické názory jako základ pro orientaci při posuzování a hodnocení jevů lidského a občanského života, vytvářet si hierarchii životních hodnot, vycházejících ze základních principů humanity a demokracie;
- je schopen stanovit si a udržet estetická kritéria vlastní tvůrčí práce;
- je schopen pracovat s odbornou literaturou domácí i cizojazyčnou.

b) odborného vzdělání společného základu:

- osvojí si kulturní přehled vycházející z poznatků z různých oblastí umění (zejména výtvarného) s těžištěm v problematice 20. a počátku 21. století;
- je schopen ovládnout základní problematiku komunikace a managementu, zejména v psychologických aspektech jednání se zákazníkem a v orientaci v marketingovém prostředí;
- osvojí si podrobné vědomosti a praktické dovednosti v oblasti typografie a písma;
- ovládne principy grafického designu v práci s písmem, obrazem a textem a tvůrčím způsobem využívá počítačovou technologii a grafické programy pro integrované zpracování obrazu a textu;
- osvojí si principy práce v činnostech souvisejících v širším kontextu s problematikou užité grafiky a fotografie, výroby a distribuce tiskových i nových médií, a rekonstrukce tiskovin;
- v rámci vzdělávacího programu má možnost osvojit si klíčová témata a podstatu účetnictví, zejména principy hospodaření v organizaci, podstatu mzdy, daní, pojištění a náležitosti účetních dokladů.

3.1 Kooperující studijní obory

ŠVP pro obor Mediální produkce (kurikulární dokumenty Vyšší odborné školy grafické, Hellichova 22, Praha 1) je zpracován tak, aby studenti získali ucelené znalosti z tomtoto oboru. Zejména pak, znalosti spojené s vydáváním nového titulu. Pro projekt,

který se týká tohoto tématu, je potřeba kooperace například fotografická tvorba a média; tisková produkce.

Projektové vyučování pro obor

Vzdělávací program: 82-41-N/05 Grafický design a realizace tiskovin

studijní zaměření: **05 Mediální produkce**

Studium v tomto zaměření je především redakčně-technického charakteru a připravuje absolventy na pozice středního managementu vydavatelských podniků a reklamních či mediálních agentur. Skladba vzdělávacích modulů je vytvořena tak, aby se po studiu mediální produkce mohli jeho absolventi uplatnit na následujících pozicích:

- specialista DTP studia pro knižní a časopiseckou produkci;
- specialista DTP studia pro reklamu a propagaci;
- specialista inzerce a technické redakce ve vydavatelství;
- specialista podpory prodeje (marketing/PR asistent);
- specialista distribuce tiskových a digitálních médií.

Studijní program je cílen na získání informací a osvojení si potřebných dovedností v oblasti produkce vydavatelských médií a produktů řešených v rámci reklamních kampaní, včetně ekonomiky jejich realizace a nástrojů marketingové komunikace pro podporu jejich prodeje. Koncepce studijního programu umožňuje vzájemné propojení vzdělávacích modulů tak, aby byly snadno pochopeny principy přípravy tiskovin a jiných mediálních produktů z hlediska výtvarné, technické a jazykové redakce, návrhu optimálních prostředků marketingové kampaně, počítačového zpracování tiskovin a daných mediálních produktů, a to v kontextu jejich následného publikování tiskem nebo v on-line médiích, včetně distribuce ke spotřebiteli.

Vzdělávací program: 82-41-N/05 Grafický design a realizace tiskovin

studijní zaměření: **03 fotografická tvorba a média**

Tento studijní program je zaměřen na samostatnou tvůrčí práci v oblastech užité (reklamní), dokumentární a výtvarné fotografie. Obzvláště je akcentována oblast no-

vých médií a aplikace fotografie v multimediálních projektech. Studenti jsou rovněž vzděláváni v navazujících profesích – grafický design a předtisková příprava tak, aby po absolutoriu byli schopni uplatnit se jako samostatní tvůrčí pracovníci v širokém spektru profesí vizuální komunikace (samostatně pracující fotograf, asistent, pracovník v reklamních agenturách, grafických studiích, časopiseckých a novinových redakcích). Studium doplňuje jazyková příprava, výuka dějin kultury nové doby a další humanitní a společenskovední předměty.

Vzdělávací program: 82-41-N/05 Grafický design a realizace tiskovin

studijní zaměření: **04 tisková produkce**

Studijní program je koncipován tak, aby profil absolventa v plném rozsahu vyhověl současným požadavkům na práci samostatně pracujícího technického redaktora a technologa, který je schopen podle potřeb zadavatele (vydavatelství, polygrafická střediska, výrobní provozy), realizovat všechny úkoly spojené s technologickou přípravou zakázek, plánováním a řízením procesu výroby tiskovin, vč. hodnocení kvality výroby, dispečerskou činností v rámci spolupráce vydavatelství a polygrafického výrobního podniku.

Ve studiu je kladen důraz především na oblast:

- zpracování obrazu a textu;
- objektivních metod hodnocení parametrů technologie výroby tiskovin;
- informačních systémů v polygrafii;
- praktických dovedností ve všech fázích technologie polygrafických výrob.

(Propagační materiály – www.hellichovka.cz)

3.2 Cíle a organizace studijního programu

Vymezení výstupních znalostí a dovedností:

Absolvent vyššího odborného studia ve vzdělávacím programu Grafický design a realizace tiskovin je svým odborným a všeobecným vzděláním připraven vykonávat práce v celém spektru grafických výtvarných, technologických, vydavatelských a renovačních činností.

Při studiu oborů Vyšší odborné školy grafické je student orientován k ovládnutí následujících znalostí a dovedností:

- a) grafického návrháře a úpravce všech druhů tiskovin, www stránek a počítačové animace v oblasti propagační a knižní grafiky;
- b) fotografa, obrazového editora;
- c) specialisty pro činnosti související s organizační, produkční, projektovou, výrobní, podnikatelskou a obchodní aktivitou v oblasti návrhářských prací, technologické přípravy a výroby tiskovin v reklamních agenturách, grafických studiích, DTP studiích, v provozech polygrafických firem a v nakladatelstvích a vydavatelstvích;
- d) redaktora v nakladatelstvích a vydavatelstvích v oblasti propagační a knižní grafiky a neperiodického i periodického tisku;
- e) restaurátora a konzervátora listinných památek, knižních bloků, knižních desek a pečetí.

Škola pro výkon uvedených činností vytváří předpoklady všeobecným, odborným a odborným specializačním vzděláváním studentů a jejich výchovou.

Možnosti uplatnění absolventa:

Absolutorium vytváří mimořádně příznivé podmínky pro uplatnění absolventa v médiích, která procházejí obrovským rozmachem zejména v oblasti reklamy a propagace, a to i se zřetelem k novým technologiím přenosu dat, obrazu a textu a v souvislosti s rozšířením mediální působnosti do sféry elektronických technologií. V zaměření 06 Restaurování uměleckořemeslných děl z papíru a pergamenu zasahují do oblasti působnosti archivů, muzeí, galerií a dalších institucí, zabývajících se ochranou a údržbou jejich listinných a knižních fondů.

Absolventi se mohou uplatnit:

- ve vydavatelské a mediální oblasti;
- v reklamních agenturách, grafických a DTP studiích;
- v tiskárnách a vydavatelstvích;
- ve výrobních a prodejních firmách v oblasti reklamní, knižní a vydavatelské produkce a distribuce;

- v oblasti mediálního zpracování obrazu (video, film, TV);
- v oblasti institucí zabývajících se renovací a údržbou rukopisů a tisků.

Absolventi se mohou uplatnit i v samostatné podnikatelské činnosti a mohou se dále ucházet o studium na vysokých školách, zejména příbuzného zaměření.

3.3 Uplatnění absolventa v oboru (odborné kompetence)

03 Fotografická tvorba a média:

- fotograf dokumentární a reportážní fotografie;
- fotograf užití a reklamní fotografie;
- editor a produkční fotografií v médiích a reklamních studiích.

04 Tisková produkce:

- samostatný polygrafických technik – technolog;
- samostatný polygrafických technik – vedoucí provozu;
- samostatný polygrafických technik – pracovník řízení jakosti.

05 Mediální produkce:

- vedoucí produkce a přípravy výroby;
- samostatný pracovník podpory prodeje (marketingový/PR manažer);
- samostatný pracovník distribuce.

Odborné kompetence v zaměření 03 Fotografická tvorba a média

- je schopen podílet se koncepční práci na výtvarné podobě produkce vydavatelství, reklamních a grafických studií a ostatních institucí zabývajících se mediální produkcí;
- je schopen samostatné tvůrčí práce v celém spektru fotografické tvorby;
- orientuje se v oblastech reklamní (užití) fotografie, dokumentární a výtvarné fotografie a je schopen aplikovat fotografii v multimediálních projektech;
- osvojí si vědomosti a praktické dovednosti v grafickém designu, předtiskové přípravě a vydavatelské činnosti tak, aby byl absolvent schopen uplatnit se jako samostatný tvůrčí pracovník v širokém spektru profesí vizuální komunika-

- ce (pracovník v reklamních či mediálních agenturách, grafických studiích, knižních, časopiseckých a novinových redakcích);
- obsáhne v umělecko-historickém kontextu problematiku dějin užití fotografie včetně reflexe jejích nejnovějších trendů.

Odborné kompetence zaměření **04 Tisková produkce**

- je schopen používat další cizí jazyk (německý) na úrovni běžné konverzace a pracovat s odbornou oborovou literaturou v tomto jazyce;
- porozumí bezezbytku zadání pro realizaci nejrozmanitějších druhů tiskových produktů;
- v oblasti managementu tiskové produkce je schopen provádět technologickou, materiálovou a organizační přípravu tiskových zakázek a řídit průchod zakázky tiskárnou, a to i v kontextu objektivní kontroly kvality a standardizace procesů grafické výroby;
- v oblasti ekonomiky tiskové produkce porozumí rozpočtování a investiční politice grafického podniku, obchodní činnosti při zadávání a realizaci tiskových zakázek, problematice výrobních nákladů při realizaci tiskovin a je schopen provádět kalkulaci tiskových zakázek a posoudí ziskovost grafické výroby;
- ovládá problematiku informačních systémů v grafické výrobě;
- orientuje se v problematice grafického designu se zřetelem k oblasti zpracování tiskovin;
- orientuje se v nejmodernějších principech a postupech tisku grafických produktů i se zřetelem k ekologii.

Odborné kompetence v zaměření **05 Mediální produkce**

- je schopen používat další cizí jazyk (německý) na úrovni běžné konverzace a pracovat s odbornou oborovou literaturou v tomto jazyce;
- orientuje se v problematice vydavatelství a reklamních kampaní a podílí se na produkční, právní, organizační a distribuční činnosti v oblasti mediální produkce;
- porozumí bezezbytku zadání pro realizaci tiskových a multimediálních produktů;

- orientuje se v oblasti komunikace a komunikačních technik a jejich charakteru v multimediální společnosti, a to v souvislosti s dodržováním a uplatňováním současné jazykové normy ve všech stylových jazykových vrstvách a s korekcí a přípravou jazykového projevu v mediální prezentaci;
- osvojí si znalosti, dovednosti a principy práce s literárním textem tak, aby byl schopen orientovat se v současné literatuře v jejích hlavních trendech, stylových rovinách a žánrech;
- má přehled o marketingových nástrojích a možnostech jejich využití v současném světě a uvědomuje si podstatu a souvislost fungování marketingových principů řízení moderní firmy prostřednictvím marketingové a mediální komunikace;
- osvojí si vědomosti a praktické dovednosti v oblasti ekonomických a obchodních činností vydavatelství a mediálních agentur;
- orientuje se v problematice grafického designu se zřetelem k oblasti realizace vydavatelských mediálních produktů;
- orientuje se v nejmodernějších principech a postupech výroby mediálních produktů a posoudí kvalitativní parametry produktů realizovaných v rámci řešeného mediálního projektu.

(ŠVP Vyšší odborné školy grafické 2016)

4 Mezipředmětová a mezioborová spolupráce

Vytvoření týmu, který je složen s odborných učitelů, je základem pro koordinaci celoročního plánu 2. ročníku Mediální produkce pro výuku výroby a produkce časopisu. Na grafické škole je vzhledem k náplni studijního programu Vyšší odborné školy grafické práce na uceleném a vyváženém projektu mezioborové spolupráce velice podporována. Právě proto, že není možné tento rozsáhlý projekt stavět pouze na jednom předmětu, ale podílí se na něm učitelé a odborníci z dalších oborů, je tento projekt vedení školy velmi podporován. Studenti se tak svou prací mohou velmi přiblížit zavedené praxi v kterémkoli běžném vydavatelství.

Ve vydavatelství se na vzniku periodika podílí mnoho profesí, které na sebe navazují a nebo se prolínají. Cílem je pak plnohodnotný produkt, který přináší finanční prostředky do vydavatelství. Než spatří světlo světa nulté číslo, projde úvahami o významu vydávání daného titulu. Majitel, management a marketing prověřují téma časopisu, originalitu, konkurenceschopnost, čtenost a prodejnost a náklady spojené s jeho realizací. Teprve po schválení vydavatelem je vybrán šéfredaktor, který je pověřen sestavením redakce. Po splnění redakčních prací je produkt v podobě tiskového PDF poslán do tiskárny, kde probíhá kontrola dat před tiskem. Z této zavedené praxe vychází i tematické plány pro mezioborovou výuku.

Na technologických postupech se podílejí všichni studenti oboru Mediální produkce. Jedná se o předměty Management, Marketink, Vydavatelská produkce a Zpracování obrazu a textu. Každý student, sám za sebe, navrhne jednotlivé segmenty spojené s vydáváním časopisu (od myšlenky k realizaci). Realizační tým se skládá z cca 10 studentů. Ve skupinách po dvou studenti určí téma časopisu a jakou cílovou skupinu čtenářů by mohlo toto téma zaujmout. Svoje návrhy studenti potom prezentují a obhajují před ostatními studenty a učiteli. Nejlepší nápad, který byl společně vybrán a odsouhlasen, bude zpracováván celou skupinou až do finální podoby. V předmětu Český jazyk a literární tvorba začnou studenti psát texty článků, jejichž témata sami navrhli, a které po té schválí „šéfredaktor“ (vyučující předmětu Vydavatelská produkce). V rámci redaktorské práce spolupracují studenti též s oddělením Fotografie, kterému zadávají své požadavky k vytvoření obrazových podkladů ke konkrétním článkům. Grafická podoba je řešena v předmětu Zpracování obrazu

a textu. Zde všichni navrhnou grafickou podobu zvoleného titulu včetně logotypu, který si určí výběrovým řízením jako v předešlých prezentacích. Opět se zvolí nejlepší návrh, který bude závazný pro všechny. Hotové tiskové podklady potom předají studenti do tisku oboru Tisková produkce, studenti musí jasně specifikovat zakázku včetně volby papíru, barevnosti a knihařského zpracování.

Úvod do problematiky vydávaného média

Úspěšná vydavatelská činnost spočívá v dobré znalosti struktury časopiseckých segmentů a v dokonalém nastudování cílových skupin. Právě tyto základní informace jsou určujícím faktorem pro správné nastavení parametrů nového časopisu a to nejen po obsahové stránce, ale i pro grafické zpracování.

Přesné zacílení na konkrétního čtenáře musí zohlednit nejen genderovou otázku, ale i jeho věk a sociální postavení ve společnosti. Dalším faktorem je zmapování aktuálního stavu konkurence na časopiseckém trhu ve stejně zaměřeném segmentu.

V případě, že vydavatel či vedení vydavatelství usoudí, že lze určitého čtenáře oslovit novým titulem, je většinou ustavena pracovní skupina s již pevným zadáním, která má za úkol rámcově časopis připravit. Samotné zadání by mělo obsahovat nejen informace o zaměření časopisu, o jeho periodicitě a úrovni kvality, ale i základní technickou specifikaci. Tato skupina se většinou skládá z budoucího šéfredaktora, artidirektora, zástupce marketinku, inzertního oddělení a odbytového (distribučního) oddělení.

Pro úspěšný start časopisu je koordinace všech oddělení vydavatelství velmi důležitá. Časopis nestačí jen dobře napsat, graficky zpracovat a vytisknout, ale v první řadě jej dobře prodat. Vydavatelství je především výdělečná firma a tak je zisk jeho konečným cílem. Ten mají za úkol především dvě oddělení a to inzertní a odbytové. Inzertní oddělení může v rámci pracovní skupiny například ovlivnit tvorbu některých rubrik, které by podle jejich soudu mohly být zajímavé pro určitý druh zadavatelů inzerce. Inzerce je v tomto případě zásadním finančním zdrojem pro vydavatelství. Odbytové oddělení zase přináší informace jakými, a třeba i netradičními distribučními kanály, je možné nový titul uvést na trh.

4.1 Výroba časopisu v praxi

Ukázky časopisů vydávaných v praxi

Výroba časopisu v praxi je rozdělena na několik etap, které na sebe navazují:

I. ETAPA

Na základě průzkumů trhu se vydavatel rozhodne vydat nový časopis. Sestavuje tým pro jeho realizaci, pro výrobu tzv. nultého čísla.

Nejčastěji nové tituly vznikají kvůli lepšímu zacílení na inzertní zákazníky. Pokud vydavatelství nemá ve svém portfoliu titul, do něhož by se hodily inzeráty na luxusní kosmetiku a parfémy, ale přesto by tyto zákazníky chtělo s vidinou ekonomického zisku oslovit, založí ho. Dalším motivem může být dojem, že trh s periodickými tituly není úplný, a tím tedy snaha jej zaplnit.

II. ETAPA

Určení specifikace projektu – jakou cílovou skupinu čtenářů chce vydavatelství oslovit. Ukazatelem pro danou skupinu není jen přizpůsobený obsah, ale též vzhled časopisu a jeho periodicitu.

III. ETAPA

Stavba pracovní skupiny – úzce spolupracuje s vedením vydavatelství a připravuje již skutečný obsah a vzhled časopisu (v pracovní skupině bývá zpravidla budoucí šéfredaktor a Art Director). Konkretizuje se formát časopisu, počet stránek, jeho budoucí náplň (rubriky se zaměřením na cílovou skupinu) a též typ psaného slohu. Během činnosti pracovní skupiny zpravidla vyplyne konečný název časopisu a jeho grafická podoba (logotyp).

Art Director pak navrhuje několik grafických podob obálky. Vybraný typ obálky je již dán k dispozici inzertnímu, marketinkovému a distribučním oddělení pro jejich navazující práci.

IV. ETAPA

Nyní je čas, aby šéfredaktor personálně obsadil redakci, tzn. vybral pro jednotlivé rubriky odpovídající redaktory a určil jim, jakým slohem mají psát.

Postupně se rozbíhají práce na pilotním (nultém) čísle – redaktoři píšou zkušební články podle požadavků a specifikace časopisu. Za styl psaní článků odpovídá šéfredaktor nebo jím pověřený člen redakce (zástupce šéfredaktora, editor).

Art Director mezitím vytváří návrhy grafické podoby jednotlivých rubrik (ve stylu cílové skupiny). Je odpovědný za jednotnou grafickou úpravu. Podle schválených grafických návrhů jsou vypracovány šablony pro jednotlivé rubriky včetně prvků, které se opakují v celém časopise (sazební obrazec, počet sloupců, odstavcové styly, znakové styly záhlaví, zápatí, stránkové číslice apod.)

Inzertní oddělení vypracovává ceník různých rozměrů inzertních ploch (celostrana na zrcadlo sazby, celostrana spad atd.) Marketink připravuje podklady pro reklamní kampaň.

Maminka - formáty

	3/1 Z-GATE 624 x 275 mm 690 000 Kč		1/2 strany na výšku na spad 100 x 275 mm 1/2 strany na výšku na zrcadlo 85 x 236 mm 127 000 Kč
	2/1 V-GATE 416 x 275 mm 490 000 Kč		1/2 strany na šířku na spad 208 x 135 mm 1/2 strany na šířku na zrcadlo 173 x 116 mm 127 000 Kč
	1/1 strany na spad - 2. strana obálky 208 x 275 mm 1/1 strany na zrcadlo - 2. strana obálky 173 x 236 mm 250 000 Kč		1/3 strany na výšku na spad 66 x 275 mm 1/3 strany na výšku na zrcadlo 55 x 236 mm 98 000 Kč
	1/1 strany na spad - 3. strana obálky 208 x 275 mm 1/1 strany na zrcadlo - 3. strana obálky 173 x 236 mm 222 000 Kč		1/3 strany na šířku na spad 208 x 88 mm 1/3 strany na šířku na zrcadlo 173 x 76 mm 98 000 Kč
	1/1 strany na spad - 4. strana obálky 208 x 275 mm 278 000 Kč		1/4 strany klasická na spad 100 x 135 mm 1/4 strany klasická na zrcadlo 85 x 116 mm 81 000 Kč
	1/1 strany na spad 208 x 275 mm 1/1 strany na zrcadlo 173 x 236 mm 185 000 Kč		1/4 strany na šířku na spad 208 x 65 mm 1/4 strany na šířku na zrcadlo 173 x 56 mm 81 000 Kč
	2/1 vnitřní dvoustrana na spad 416 x 275 mm 2/1 vnitřní dvoustr. na zrcadlo 386 x 236 mm 289 000 Kč		1/6 strany PR TIP 88 x 80 mm 49 000 Kč Inzerce má jednotný vzhled a zpracovává ji grafické oddělení.
	1/1 strany na spad advertorial 208 x 275 mm 1/1 strany na zrcadlo advertorial 173 x 236 mm 231 000 Kč		
	2/1 vnitřní dvoustrana na spad advertorial 416 x 275 mm 2/1 vnitřní dvoustrana na zrcadlo advertorial 386 x 236 mm 361 000 Kč		

Ukázka inzertních ploch v časopisu Maminka (vydavatelství CNCentre).

V. ETAPA

Příprava prvního čísla periodika v redakci – na tzv. redakční radě, která probíhá zpravidla několik týdnů před vydáním dalšího čísla, redaktori jednotlivých rubrik navrhuji témata, která schvaluje šéfredaktor. Po napsání článku opět jeho obsah schvaluje šéfredaktor a potom je článek odeslán k jazykové korektuře.

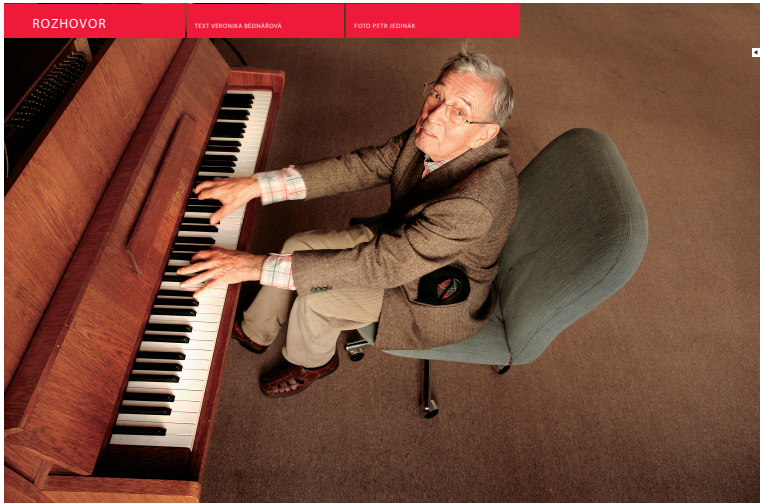
Redaktor, obrazový redaktor nebo fotograf dodávají k článkům obrazové materiály, jejich konečné schválení má na starosti šéfredaktor a art director. Šéfredaktor vytváří rozkres umístění jednotlivých článků, včetně inzertních ploch.

*Ukázky fotografií (nahore Václav Havel, foto Robert Štecha,
dole Jan Tříska, foto Jan Šilpoch)*

Grafické oddělení provádí zlom časopisu do připravených šablon a blokuje prostor pro inzeráty, které podle technických požadavků zadali inzerenti (reklamní agentury). Art Director organizuje zlom časopisu a hlídá grafickou podobu stránek, které pak projdou schvalovacím procesem. Dále pak stránky procházejí korekturním pro-

cesem, až po imprimatur (schválení k tisku). Grafické studio pak připravuje data pro tiskárnu v podobě tiskového PDF.

ROZHOVOR

TEXT VERONIKA BOKNÁČOVÁ

FOTO PETER JEDLIČKA

Jakli furiant byl mimoděk umáknut inscenace a pro mě bez přehánění největší zážitek v životě?

Stavou, jistě se z nich někdy nem vymění. Jakákoliv se tam v té chvíli baví o tom, jak vyprávět ponocná, tak jedna pozice říká: mělo to být úplně jedno. Hlavně aby měl dobrou hlásku. Já jsem si myslel, že bych měl být jako Pomboujovi se, usmívá se, zarděl.

Jak probíhal zkoušky?

Macháček nás do toho tak zlobil. Byl jsem se do Furiantů tak zamiloval. Uspěl jsem mu věřit, byl jsem jeho vypravěč. Někdy jsem říkal, ale to jím rád vyprávěl. Někdy byl prosadivější. Já jsem třeba nepřišel do zkoušky, tak jsem všechno čekal. To byl ten, a přišel úplně zničím. To bylo strach, co vtipit. Přitom každá zkouška byla pro mě svata – a to pak přišel na horec. Šlo o to, že už jsem byl sice v té roli. Dovedl jsem se panovat na premiéru, jak jsem si přel před začátkem u Slavobábova dvořáka a přehovoval na Zvěstě. Ma cháček už je dávno Mladý.

Jak se vám spolupracovalo s jednotlivými režiséry?

Sam tam se hudby báli. Neviděl jsem se s nimi. Ale právě Macháček inscenace. Někdy jsem se došel u slavných příkladů toho, jak může soukromá hudba přitáhnout pozornost, stát se jeho základní složkou. Několik Macháček se hudby ani nechtěl.

Neopak. Hned říkal: Mladý bychom vyprávěli nějakou zvěstí. Muziku, mám známý ve venku na Moravě, ve Vrátě, víte co, neopakujeme se tam, tamní kluci nám zahrájou úplně úplně. Tak jsem si řekl: no jo.

NEMŮŽU VÁS NADANĚ ŘÍCT, AUŽ VŮBEC JE BOHUZEL NEMŮŽU JENOVAT, KOLIK HERCŮ Z NÁRODNÍHO PŘÍŠLOPTALOSE NEBYLO BY TAM U CIMRMANŮ PRO MĚ MÍSTO?

trněm tak oborovává, že se sebral za Staráka a sedl si tam před vrata na židli, zavřel dveře, šel se a neměl vůbec sílu podívat se na začátek. To se nedá popsat. Já jsem mu říkal: Mladý, vydej se se hrajel. A on nemluvil na mě, všechno špatně složil. A všechno skončilo výsměhem. Přemýšlel jsem, že Macháček byl výjimečně skromný.

A měl velkou úctu před velkou. Když jsem byl v před velkou, šel jsem do Slavobábova. Přišel od něj všechno, na první chvíli zkoušky, co nám dokázal představit jeho povídky. U Furiantů trouba přehrával psaní, začal se do toho, co mu pan Kerna a panem Muzara. Macháček začal být trochu tiše a on říkal: strážně nevzdá. Na tak začal, začal jsem mluvit. Spojil se se začal zkoušet. Tak se začala rodit inscenace – s improvizací. Vyšlo by tedy zanedlouho jako dirigent činoherního orchestru. Jak Macháček fungoval tak začal, nebláso, kral „jen“ hudebně doprovázel, mluvil dle diváků.

MACHÁČEK SE NEBÁL

„Když jde o Macháčka, čas si udělám,“ řekl muž, kterého asi znáte jako Dirigenta ze hry Cimrman v říši hudby. Nebo jako Náčelníka Línou hubu z Afriky. A taky ze Švestky. S hercem, skladatelem a dirigentem **PAVLEM VONDROUŠKOU (82)** jsme se ale šli sekvit kvůli jiné, a když taky kulturní inscenaci. Přišel týden totž vychází v Reflexu DVD Naši furiant, které Pavel Vondrouška nesmírně ovlivnil. Národní, rok 1979. Režie: Miroslav Macháček.

58 X REFLEX 40-07

REFLEX 40-07 59

Á PROPOS

TEXT LUCIE TOMANOVÁ

FOTO TOMAŠ TESAR

HLEDÁ SE ŠUŠ

Je zlatý nedělní odpoledne a Kaprovou ulici se stá síň chlapků v frezeto na vodku. Lidi se ošklivě a pozoru sledují, která nahrbena pochopuje podíl zdi. Čup, čup, přikuk, čup, čup, přikuk. Dvojice mládě.

Muzo dětské kresby na sráž Klubu chovatelů a příznivců fretek. Na dvořáka a na schodě před vchodem si časovku klubu vyměňují novinky. Fretky rovněž, po svém. Veliké a fragnetické nemci se zájemem očižobují.

o polovinu, menší a čipnější samičky a mltí si pohledem potvrdí náhodně. U divití probíhá registrace a zpravidla. Fretky studuje soustředěně v prohlášení nouzu a blahu po lávce a bude se volit nejvýznamnější fretku roku.

„Závody v prohlášení nouzu mají velkou tradici,“ vysvětluje předčedný ský. Petra Hradčovicová. Vozily se kulturního postřeh, kde se fretky využívají v protahování banek trubkami. Nattali se pak ve velkém žvásti žvásti.

o panice. O fretku je nejrychlejší. Závody se rozjede. Kategorie nejsou rozděleny podle pohlaví a povoleny je jakákoli doprava ve formě přehovování, podpřekání nebo lákání zmrakou na zemi. Základní pravidlo je povinnost donucovací prostředky. Fretky jsou první. Závody pokračuje za váni vitamínové pařty. Jméno závodu absolvoje cestu po lávce chvilu nahy zruše do zastávky. Některá majitelé spoléhají na zručnější divy. Nejrychlejší se stá fretku Ošklivě má jak náhodou rád Fida, který se snaží dohnout a rafinová oblažka.

U roupy se tvoří zápa. Geny zadržné po praktičtější celých generacích předků, což vysvětluje k novému křídlo. „Frekvence“ by měly zůstat stejným velič. „Sup do dry“ je fretku, která se dokáže ovládnout obě strany stejné tane křídla, není, tak co. Víteže Lucka a drahé mládě přitáhla. Když jsem „outa podzátka“, „Freka se Šuš“ Některá zvěstivci se někdy zapomínají i s majitelé, mnozí se pochovávali švestky nebo si stáží se švestky a fretky zřídlem. Nejrychlejší fretkou roku 2007 se staly nahobně stáží Sára a česna sympatie přiblíží Lucka. A je vyřetřetováno.

88 X REFLEX 40-07

REFLEX 40-07 89

Grafická úprava časopisu by měla být jednotná – ukázky z časopisu Reflex

VI. ETAPA

Určení specifikace pro tisk a knihařské (dokončovací) zpracování.

VII. ETAPA

Reklama nového média.

VIII. ETAPA

Distribuce periodického tisku.

4.2 ŠVP a Tematické plány

Aktualizací ŠVP z roku 2016 (viz příloha č. 1. Akreditace ŠVP 2016), zaměření 05 Mediální produkce dochází ke změně názvu zaměření (dříve Vydavatelská produkce). Důvodem změny je skutečnost, že dosavadní základní témata (rozpočtová, investiční, obchodní politika vydavatelství) je v souladu s aktuálním vývojem na mediálním trhu rozšířena o produkty mediálních agentur, jejichž vliv na problematiku redakčních činností se rozšiřuje o koncepční a produkční přípravu při realizaci vydavatelských a mediálních produktů. Ucelený soubor informací v této oblasti podávají vzdělávací moduly Mediální produkce a Mediální a marketingová komunikace I, II (nahrazují a rozšiřují dosavadní modul Mediální produkce a marketing I, II). Modul Realizace mediálního projektu zajišťuje praktickou aplikaci obou hlavních profilových modulů (Mediální produkce, Mediální a marketingová komunikace I, II) v uceleném praktickém řešení vybraného tiskového projektu v závěrečné fázi vzdělávání tohoto zaměření studia.

Tematické plány kooperujících oborů byly postupně upřesňovány v horizontu tří let na základě stávajícího ŠVP, který byl vypracován pro třetí ročník Vyšší odborné školy grafické. Podle něj se studenti věnovali vypracování absolventských prací na základě jejich absolvování půlroční praxe v druhém ročníku v polygrafických podnicích, v reklamních agenturách a ve vydavatelstvích. Z důvodu půlroční odborné praxe mohl být tento projekt aplikován pouze v jednom semestru školní docházky.

Ukázalo se však, že v tomto časovém horizontu se studenti mohli věnovat jen dílčím projektům, vztahujícím se k výrobě a produkci časopisu. Tato časová dotace byla ne-

dostačující pro mezioborovou spolupráci, která by vedla ke kompletní produkci periodické tiskoviny (viz následující kapitola).

Cílem tak bylo, aby nový ŠVP, který byl vypracován pro druhý ročník oboru Mediální produkce a poskytl dostatek času na zvládnutí výuky, ve které studenti procházejí celým technologickým procesem výroby periodika.

Oproti původnímu ŠVP absolvují studenti půlroční praxi v médiích až ve třetím ročníku. Tím pádem si své znalosti a schopnosti, které díky mezioborové spolupráci získali již v druhém ročníku, mohou ověřit a uplatnit přímo v praxi. Snadněji tak pronikají do celé problematiky všech stupňů přípravy a výroby v konkrétním podniku.

4.3 Návrh konceptu výroby školního časopisu

Analýza výroby časopisu přenesené do školního programu

Výsledek týmu učitelů a vedení školy je vznik nového ŠVP (příloha č. 1), který byl akreditován v roce 2016 a tematické plány s časovou dotací (příloha č. 2).

Ukázky titulních stran časopisů z roku 2015 a 2016, které byly předmětem zkoumání a prověřování pro ucelený projekt mezioborové spolupráce

I. ETAPA

V oboru Mediální produkce – předmět Management mediální produkce

- průzkum trhu;
- administrativa spojená s vydáváním nového titulu.

II. ETAPA

V oboru Mediální produkce – předmět Vydavatelská produkce

- charakteristika periodika například:

Název: xx

Periodicita: měsíčník

Cílová skupina: 18–26 unisex, student VOŠ, VŠ, čerstvý absolvent

Prodejní místa: města nad 30 000 obyvatel

Limitované ekonomické možnosti

Rozsah: 48+4

Obsahový koncept: náš svět je vzrušující a pestrý, ale není snadné v něm žít.

Nabízíme inspiraci, jak na to.

Témata: Aktuální dění doma/svět, reportáž – co se děje, rozhovor, ekologie, co po škole, start-upy – profesní start, cestování, kultura, tipy na mobilní aplikace...

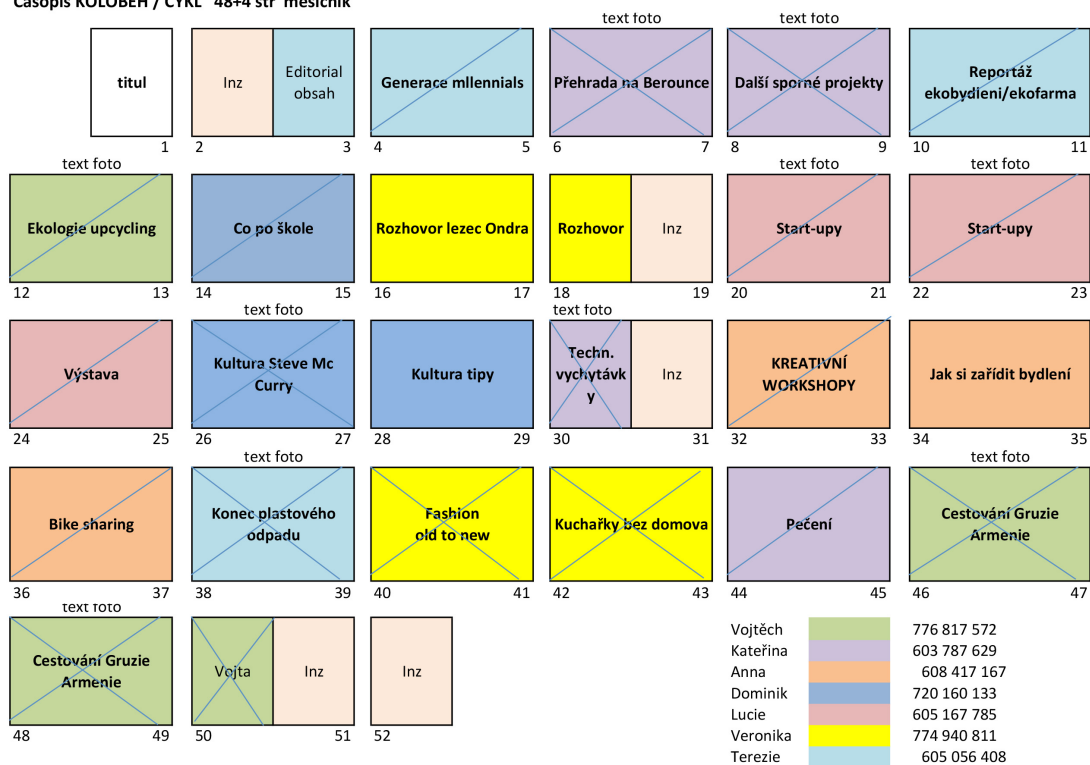
Inspirace: <http://start.neon.de/>, <http://stories.zoot.cz/casopis-zoot/>,

<http://www.mediar.cz/vychazi-casopis-pro-mlade-360-spjaty-s-evropou-2/>

Ukázka charakteristiky časopisu Koloběh z roku 2016.

- struktura redakce v praxi (teorie);
- struktura vydávaného periodika a jazyková příprava, rozdělení tematických článků mezi studenty (domácí úkol psaní článků);
- spolupráce s grafickým oddělením (ZOT).

Časopis KOLOBĚH / CYKL 48+4 str měsíčník

Ukázka struktury časopisu z roku 2016

V oboru Mediální produkce – předmět Český jazyk a literární tvorba

- psaní článků do časopisu (zadání domácí práce – zpracování článků);

III. ETAPA

V oboru Mediální produkce – předmět Zpracování obrazu a textu

- návrhy grafické podoby periodika;

Ukázka návrhů loga časopisu z roku 2015

- charakteristika fotografií pro periodické tiskoviny a technická specifikace obrazových materiálů;
- komunikace redaktora s fotooddělením – specifikace požadavků na konkrétní téma;
- předávání do redakce a kontrola správnosti dodaných podkladů.

IV. ETAPA

V oboru Fotografická tvorba a média – předmět Fotografická tvorba

- dokumentární a reportážní fotografie.

V. ETAPA

V oboru Mediální produkce – předmět Zpracování obrazu a textu:

- kontrola vstupních materiálů;
- vytvoření grafické podoby periodika na základě schválených návrhů;

Když poprvé staneme na prahu bytu, který dýchá novotou a náš hlas se rozléhá v prázdných pokojích, začne nám pracovat fantazie, jak a čím nový byt zařídit. Jiné požadavky má mladá rodina s dětmi, jiné úspěšný manažer ve středním věku. První kroky jsou však pro všechny společné...

Buďte jedineční, napadli a dopřte technické řešení nový smysl

Pančujete na tvář, šou, šou a rozvěšením křídla šouvé hamáčkové židli

První bydlení aneb Nejdůležitější je dobře se vyspat

20

mu spánku pomůže. Spánek je totiž docela věda, když se chcete vzbudit svěží a bez bolesti zad. Za jedno se odpovědně se můžete nadávat z vlastnoručně vyrobené paletové postele. Vyroba postele z palet je skutečně jednoduchá – obráběné palety stáží se sešroubovat, popř. přitnout k sobě. Pokud to jde, dte přednost vrtání a šroubování, protože práce bude profesionálnější a čistší. V případě

položte matraci a můžete si ustat v nové posteli. Modrá barva zklidňuje přemíru emocí a působí dobře na soustředění a myšlení, proto jí směle vymalujte svou pracovní nebo ložnici. A pokud potřebujete prostor zvětšit a rozšířit, pak je modrá barva pro tyto účely ideální. Modrá ladí se všemi materiály, ale nejvíce jí to sluší v kombinaci se dřevem nebo jeho imitací. Pokud by vám přišla práce jen

neznamená jen, že vypadá hezky navenek. Dobrá organizace v kuchyni může ovlivnit i to, jak jíme a jakis potraviny přijímáme. Pokud máme dobře uspořádané potraviny a suroviny, které v kuchyni skladujeme, snáze se nám pak s nimi pracuje. Při výběru osvětlení je důležité propojit design svítidla s interiérem a vytvořit tak požadovanou konečnou atmosféru celé místnosti. Meze se nekladou, záleží

21

Společnosti Hettich a Rehau vypisují celosvětově uznávanou International Design Award již podesáté. V tomto roce byli její účastníci vyzváni k tomu, aby vstoupili s nábytkem do další úrovně. Ocenění je totiž spojeno s mottem: „Take Furniture to the next Level“.

Studenti s oborovým zaměřením produktový design, architektura, interiérová architektura, umění, technologie a spracování dřeva mohli podávat své návrhy do 1. března 2015.

Anita Kokoszczk, studentka Academy of Fine Arts v Krakově v Polsku navrhlá zvev „HANG OUT“ určený k sušení a věšení oděvů, který

o ergonomickou myturu nádob, která recykluje již použitou vodu. Ovládání v podobě dotykového displeje je zabudované do pracovní desky. Myčka se plní shora a díky výškovému nastavení je zajištěn pohodlný přístup uživatelům s jakoukoliv tělesnou výškou.

Vishal Sathivada z Indie, student DYPDC Center for Automotive Re-

Letošní cena ve výši 1.500 EUR pro vysokou školu s největším počtem účastníků putuje na Academy of Fine Arts v polském Krakově.

Tři nejlepší návrhy jsou oceněny plakátem International Design Award. Každý student navíc obdrží finanční odměnu ve výši 2.000 EUR a účastní se společně cestu do Německa, která se bude konat v září 2015.

Známé vítěze soutěže International Design Award 2015

24

je možné zabudovat do rámu dveří a flexibilně ho používat. Pohodlný a prostorově nenáročný prvek „HANG OUT“ je užitečný zejména pro malé studentské byty.

Manwa Istanbul, studentka ze Spojených arabských emirátů z American University of Sharjah se International Design Award účastnila poprvé. U jejího návrhu „G-WASH“ se jedná

search and Studies v Pune, navrhl skříňový systém „SLICE SIDE DOWN CABINET“, který umožní ergonomicky a pohodlnější přístup k větším úložným v horních kuchyňských skřínkách.

Obsh skřínky se dá pomocí inteligentní a vysunovací úchytky lehce stáhnout dolů. Roleta tvořící želo skříně se přitom automaticky otevře a zavře.

Na programu je přitom kromě návštěv firem Hettich a Rehau i několikadenní designový workshop.

Za dalších 50 nejlepších předložených návrhů obdrží studenti diplom.

Všechny podané návrhy studentů si lze nyní prohlédnout na internetové stránce: www.internationaldesignaward.com.

25

Ukázky grafické úpravy časopisu ima lima z roku 2015

(zlom Alžběta Uhlíková, obor Mediální produkce)

CHCEME TO?

Přehrada na Berounce

Už jste slyšeli o kraji Otty Pavla? Víte, kde se nachází a co mu hrozí? Byli jste někdo navštívit Krivoklát nebo Čertovu skálu? Líbila se Vám okolní příroda? To vše se nachází v údolí, kterým protéká řeka Berounka a kterému vždy jednou za několik desítek let hrozí zničení kvůli ochraně obcí na soutoku Berounky a Vltavy.

V roce 2015 nechal povodň Vltavy, pod které Berounka jako přítok také patří, vypracovat studii. Povodňová ochrana dolní Berounky – studie rekonstrukce. Tato studie se zabývá soubor rekonstrukčních opatření toku Berounky, která by měla v případě povodňové ochrany dolní Berounky proti záplavám. Byly vystupující čtyři lokality, kde by měla být vybudována čtyřicet metrů vysoká hráz. Jedná se o Bratřov, Nezahradice, Rokyty a Čertova skála. Bratřov se nachází přibližně 38 km, pro přehradu až několik km. Plani. Tato stavba by znamenala trvalé poškození unikátní biosféry na Krivoklátsku a zánik velkého turistického ruchu, ze kterého oběti obce žijí.

O kraji
Povodň Berounky má díky unikátním geologickým a biosférickým podmínkám rezervu Bios. Lze zde nalézt 57 druhů spongií a 1800 druhů rostlin. I fauna je velice výjimečná. Vyskytují se zde například i pavouci a doby posledové, kriticky ohrožená mullule povodňová, rak kamenný, panoh střevčí a mlak skvrnitý. Důvodem, proč byla tato biosféra zachována, je historický význam kraje. Ve středověku byla ob-
last střední Berounky vždy brána jako královské loviště, čím se zabránilo my-
cování na sídlem státního pány pro
zemědělství nebo vyzávnování nových, neproduktivních přírodních kulturní.
V současnosti se jedná o rezervu a data-
ři vyhledávají lokality. Lze zde nalézt
nížinný nerostný káď a močališti spongií
například. Berounským prívodem, base-
postou. U roveřníka, zříceninou hra-
du. Vltava, Čertova skála. Všechny
tyto a ještě mnoho dalších káď popsal
ve svých knihách spisovatel Ota Fopel.

Něco o historii
Už od začátku minulého století se
objevily snahy o regulaci Berounky.
Prvními návrhy z roku 1913 hovořilo
o vodním díle, které mělo zamezovat

žadají vládní garanci definitivního za-
stavení tohoto projektu. Alespoň do té
doby, než bude Krivoklátsko vyhlášeno
Národním parkem, pak by byla stavba
nemotivní.
Autor: Kateřina Týblová
Foto: prehadaberounka.cz

**V ROCE 1977 BYLO
KRIVOKLÁTSKO
PRO SVOU
UNIKÁTNÍ BIOSFÉRU
VYHLÁŠENO
CHRÁNĚNOU
BIOSFÉRIČKOU
OBLASTÍ UNESCO.**

Sociálně situace
V současné době jsou jednání o stavbě
na mrtvém bodě. Povodň Vltavy ohlíže-
jí ostentem, že nebudou tento projekt
ukončeno. K tomu prošli další
poš, co vzniklo několik petcí a akci
proti této stavbě. Alespoň petci ale po-

žadují vládní garanci definitivního za-
stavení tohoto projektu. Alespoň do té
doby, než bude Krivoklátsko vyhlášeno
Národním parkem, pak by byla stavba
nemotivní.
Autor: Kateřina Týblová
Foto: prehadaberounka.cz

Retenci nádrž slouží pro zadržení
určitého množství dešťové vody
na určitou dobu, před vypuštěním
do vodního toku. Chrání kanali-
zační systém nebo vodní tok před
zaklínáním srážkovou vodou z pří-
valových dešťů. Retenční nádrž je
nejčastěji budována při průmyslo-
vých objektech a velkých zeměpo-
dělářských plochách. Na našem území
mnohá nádrže z takového řešení
ještě realizována.

6

7

PROŽÍTEK

OHLEDNUTÍ ZA VÝSTAVOU VNÍMAT SVĚT JINAK

Už jste byli na výstavě, kde součástí expozice byla postel, na kterou jste si mohli sami lehnout a vyzkoušet si, jak neslyšící vstávají bez běžného budíku?

Od 19. do 23. 9. 2016 jste mohli navštívit v pražské kavárně Karlovna a hledat (nebo interaktivně vyzkoušet) Vnitřní svět jinak. K tomu pořádá projekt NIZNAK. Cílem výstavy bylo představit světu nové vlny lidí, kteří se snaží o propojení světa neslyšících a slyšících. Cílem výstavy byla představit komunity hluchých jazyků. Jazyk, který ukazuje svět neslyšících z trochu jiné perspektivy. Navštívíte měli možnost sdílet si, jak poznají, že na ně někdo za dvěma zvonci, naučíte se pár znaků českého znakového jazyka v běžných situacích, například v kavárně. U slyšících se odlišují ze světa. NIZNAK nám také vysvětlí spoustu zajímavostí ze světa neslyšících, vědli jste například, že spousta kaviáry lidí jako je Beethoven nebo Smetana v průběhu svého života slyšeli, ale přesto skládali dále? Nebo že operace kochleárního implantátu, který neslyšícím navrácí sluch, stojí přes 1 milion korun? Také má znalosti informace, že znakový jazyk je v každé zemi jiný a dokonce má i své nářečí, které se liší podle komunit. Každý jazyk pro neslyšící není jejich mateřštinou, je až na druhém místě za českým mateřským jazykem a právě proto mají problémy číst psané texty.

V rámci doprovodného programu na vernisáž jsme mohli zhlédnout divadelní představení pro slyšící i neslyšící, které vytvořila zvonivá neslyšící herečka Veronika Mikalová. Poslechli jsme si slovo mladých hudebníků opět s originálním názvem Kapela co stále hluchí (jako o vlnění návněvíci si odlišit na parketech sčítí veselých fotografů ze Smilbova.

V předlohu výstave jsme zdůvěřili v rámci výstavy naši možnost zhlédnout se minikurzu znakového a jazyce Vnitřním se slovy znakového Českého. Z minikurzu jsem si odnesla nejen základy, díky kterým se nebudu vzdát oslovit neslyšící, ale také několik výpovědních znaků, které využiji i ve svém běžném životě, například vnu, jak si objednat pivo a říci, že mám ráno kocovinu i to, že jí nikdy nebudu pít. Výstava navštívilo více jak tisíc lidí, a čísel se dá uvažovat, že parta není ty úspěšné.

25

Ukázky grafické úpravy časopisu Koloběž z roku 2016 (zlom studentek oboru Vydavatelská produkce, nahoře Kateřina Týblová, dole Tereza Pelikánová)

- korektury
- příprava tiskových podkladů.

VI. ETAPA

V oboru Tisková produkce – předmět Management tiskové produkce

- kontrola kvality dodaných tiskových dat;
- montáž stránek – vyřazení stran na tiskový arch;
- tisk a hodnocení kvality produktu.

Ukázky montáže časopisu IMALIMA v programu Prinect Signa Station
od firmy Heidelberg

VII. ETAPA

V oboru Mediální produkce – předmět Mediální produkce a marketing

- inzerce a propagace produktu.

VIII. ETAPA

V oboru Mediální produkce – předmět Distribuce tiskovin

- distribuce a její náležitosti.

Tiskoviny jsou distribuovány do každého kouta naší republiky.

Viz příloha č. 1 – ŠVP VOŠG 2016 vybrané obory a předměty, které kooperují na přípravě periodika (jsou vloženy i osnovy předmětů, které ne navazují na projekt, ale doplňují jej).

5 Písemná příprava učitele na vyučovací jednotku

VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA GRAFICKÁ

Obor: MEDIÁLNÍ PRODUKCE

Ročník: 2

PŘEDMĚT: MEDIÁLNÍ PRODUKCE III. A IV.

BLOK (2 HODINY)

Téma:

Struktura vydavatelství, struktura redakce – workflow, schéma, redakční systémy, CMS, redakční odpovědnosti.

Dílčí cíle:

Žák

- popíše strukturu vydavatelství;
- struktura redakce – redakční workflow;
- úloha jednotlivých profesí v redakci;
- CMS redakční systémy, systém ukládání dat.

Organizační formy:

Vyučovací blok – 2x45 minut.

Frontální výuka ve třídě a konzultace

Motivace:

Studenti před samotnou výrobou periodika navštíví Vydavatelství Bauermedia a CNCenter, kde se vyrábí periodické tiskoviny. Na exkurzi prochází celým technologickým procesem výroby časopisů. Tento proces potom aplikují v praktických cvičeních ve škole. V předmětech, které jsou propojeny tak, aby studenti zvládali celý proces výroby tiskoviny. A to od úvahy až po distribuci.

Pojmy a vazby mezi nimi:

Redakční workflow – redakční systémy, (Content Management System).

- Vydavatelství, Skladba redakce – šéfredaktor, redaktor, vedoucí vydání, artdi-

rector, fotoeditor, grafici, editor, externista – skladba redakčních pracovníků. Reklama, inzerce, distribuce tisku.

Metody výuky:

- exkurze;
- přednáška, vysvětlování;
- prezentace.

Didaktické prostředky a pomůcky:

- dataprojektor a plátno;
- prezentace;
- tabule a fixy;
- počítač;
- programové vybavení pro psaní článků (microsoft office).

Struktura hodiny:

1. Úvodní administrativa (5 minut)

2. Seznámení studenty s výukou v dnešním bloku (5 minut)

3. Opakování formou orientačního rozhovoru (10 minut)

- Co bychom měli brát v úvahu při volbě nového periodika?
- Administrativa spojená se zavedením nového titulu.
- Co vše potřebujeme k výrobě nultého čísla a k čemu nulté číslo slouží?

4. Kontrola domácího úkolu (10 minut)

Zhodnocení návrhů na téma nového časopisu.

5. Vlastní výklad nové látky (35 minut)

- struktura vydavatelství;
- struktura redakce a úlohy jednotlivých členů;
- redakční workflow – redakční systémy, CMS (Content Management System) a jeho softwarové funkce;
- redakční odpovědnosti – kvalita, náklady, termíny

8. Zadání domácího úkolu (15 minut)

Proveďte rozbor redakčního workflow spojené s vámi navrženým časopisem.

Prostor na poznámky:

V domácím úkolu studenti popíší jednotlivé profese v redakci a jejich úlohu při výrobě časopisu: šéfredaktor, zástupce šéfredaktora, editor, vedoucí vydání, redaktor, obrazový redaktor, vedoucí grafik, grafik, korektor. Tyto profese pak uvede do kontextu výroby časopisu.

1. Struktura vydavatelství

2. Struktura redakce – workflow, schéma, redakční systémy, CMS

3. Redakční odpovědnosti

15. 2. 2017

1. Struktura vydavatelství

Redakční oddělení – vytvářejí produkt, který je zdrojem obrátu firmy

Inzerční (obchodní) oddělení – prodává prostor v produktu redakce, takže jako jediné neredakční oddělení spoluvytváří obrát firmy

Ostatní neredakční oddělení (řídící, správní, servisní) utvářejí jako distributor, IT, výrobní odd.) – podporují redakce ve vytváření produktu, a tedy obrátu

Náklady na neredakční oddělení: náklady se rozkládají k tíži redakci – alokace

Důležité: maximální úspornost a efektivita neredakčních prací

1. Organigram vydavatelství (BM)

3 základní úrovně řízení

1. Ekonomika vydavatelství

Náklady a výnosy – možný model struktury

Distribuční výnosy	50%
Inzerční výnosy	40%
Ostatní výnosy	10%
Výnosy celkem	
Výrobní náklady	40%
Redakční náklady	30%
Reklama, marketing	10%
Ostatní náklady	20%
Náklady celkem	
Opis titulu, licence	
Výsledky práce administrativy – EBIT	
Výsledky práce redakce a tisku	
Výsledek po sdánání	

2. Redakce je základním článkem tvorby mediálního obsahu – jak funguje?

Redakční workflow

Workflow (sled prací, pracovní tok) je schéma provádění nějaké komplexnější činnosti (procesu), rozepsané na jednoduché činnosti a jejich obsahové a časové vazby.

Workflow systém je tvořen pěti složkami:

- Úlohy – aktivity, které musí být provedeny pro dosažení cílů firmy, oddělení
- Lidé – vykonávají úlohy
- Nástroje – aplikace umožňující vykonání úloh
- Údaje – obsah, který je zpracováván
- Čas – kdy se co dělá

Redakční workflow

Workflow v redakci při tvorbě časopisu

Co se dělá (úlohy)
Kdo to dělá (lidé)
Jak se to dělá, s pomocí jakých nástrojů (nástroje)
Co se zpracovává (obsah)
Kdy se co dělá – návaznosti (čas)

Vstupy do redakce a výstupy z redakce

- Zdroje obsahu
- Inzerce
- Ekonomické oddělení
- Výroba
- Distribuce
- Čtenář

Redakční workflow

Workflow
Definice II: Průběh konkrétního pracovního procesu, jehož jednotlivé úkoly (kroky) probíhají částečně nebo zcela automatizovaně.

Aby automatizace pracovního procesu byla možná, musí každý úkol (krok) podléhat stanoveným obchodním pravidlům (business rules).

Stanovit je třeba zejména:

- Činnosti účastníků procesu
- Podmínky pro start a konec každého kroku, který má účastník procesu na starost

News room velké deníkové redakce

Personální schéma tradiční redakce tisku

Traditional Publisher Org. Chart

Základní schéma redakčního workflow

Basic Editorial Workflow

Proto definujeme:

- Informace, které je třeba zpracovat a předat
- Dokumenty, které je třeba zpracovat a předat
- Výsledky, kterých je třeba v každém kroku dosáhnout
- Opakování pro případ, že business rules nebudou dodržena nebo výsledky nebudou dosaženy

Takto řízený workflow probíhá spolehlivě a v optimálním čase.

Ochylky / chyby jsou hned rozeznány a řešeny podle stanovených opatření.

Nezbývá např. pro news roomy deníkových redakcí

Who does what?

Redakční systém

Z technického hlediska IT systém, tedy hard a software systém časopisecké redakce, který slouží ke koordinaci redakčních prací (redakčního workflow).

Hlavní funkce, které redakční systém umožňuje:

- Plánování čísla
- Vkládání externího obsahu (foto, text aj.) do systému a jeho úpravy (editování)
- Interní zpracování textů (článků)
- Layoutování a zion stran (časopisu)
- Předání hotových stran k dalšímu zpracování (pre-press, tisk)

Redakční systém

Redakční systémy se technickým a funkčním zdokonalováním stávají stále častěji komplexními CMS systémy (Content Management System)

Content Management System

Lížitkový SW, který podporuje zpracování a šíření obsahu (contentu) v rámci celého vydavatelství, nejen v redakci.

Jeho hlavní softwarové funkce jsou:

- Podpora plánování a tvorby obsahu (contentu)
- Správa a úpravy obsahu – jeho forem a verzí (print, online)
- Vizuální sledování a řízení redakčního workflow
- Obdobení a distribuce obsahu
- Archivace obsahu

Redakční systém

ADOBE INDESIGN FAMILY – nejrozšířenější redakční CMS

INCOPIE

Editorial workflow

Using InDesign, designers can assign specific frames or full pages and spreads to writers and editors. Opened in InCopy, these assignments are dynamically linked to the layout so that copy can be written to fit perfectly and writers, editors, and designers can work simultaneously without overwriting each others work.

INDESIGN

Print and digital design production

InDesign is the cornerstone for editorial collaboration with InCopy and automated publishing with InDesign Server. Integrate content from many sources – including other Adobe Creative Suite applications – and output to a variety of media.

InDesign Server

Editorial workflow

InDesign Server is a powerful engine for a wide range of publishing workflows. Tight integration between InDesign and InDesign Server enables users to submit content to templates created in InDesign using just a browser. InDesign Server generates high-quality content for multiple channels.

3. Redakční odpovědnosti

V časopiseckém vydavatelství je redakce oddělením, které odpovídá za výrobu a obsahovou realizaci časopisu. Při tom musí naplňovat 3 základní (zároveň antagonistické) požadavky:

Ukázka prezentace k vyučovacímu bloku MP (viz příloha č. 6)

VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA GRAFICKÁ

Obor: MEDIÁLNÍ PRODUKCE

Ročník: 2

Předmět: ZPRACOVÁNÍ OBRAZU A TEXTU

BLOK (2 HODINY)

Téma:

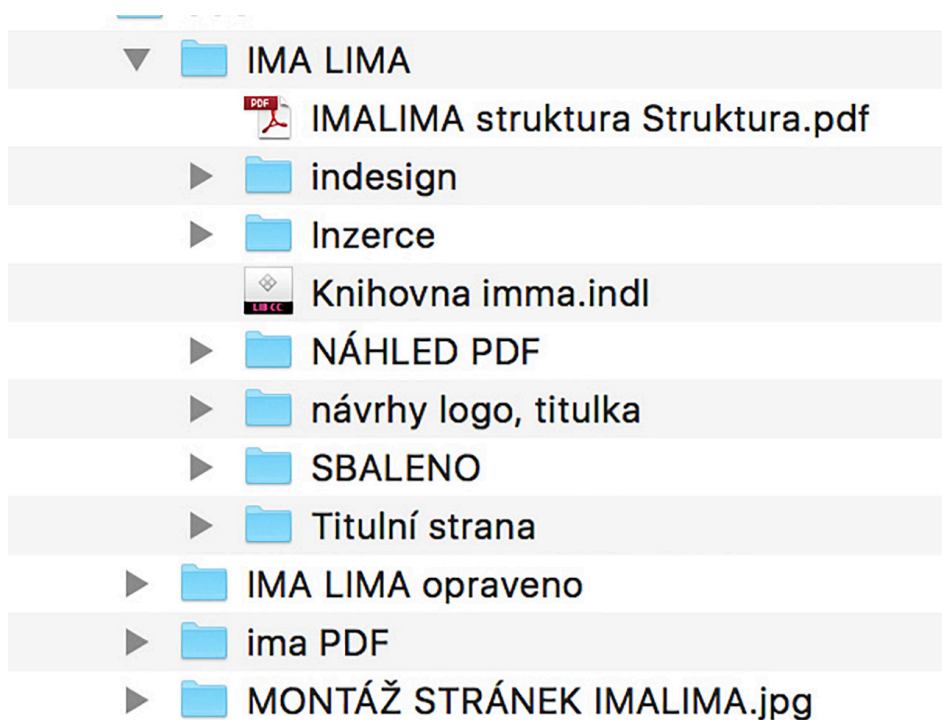
Organizace časopisu v počítači podle standardních postupů ve vydavatelství a návrh standardních stránek

Dílčí cíle:

Žák

- zorganizuje zakázku v počítači podle standardních postupů ve vydavatelství, pojmenuje složky (podklady – obrázky a texty, zlomy, PDF atd.);

Například:

Grafik, který vytváří grafickou podobu periodika nebo jakékoliv zakázky, by měl mít nejprve vytvořeny složky pro ukládání textových a obrazových materiálů a zpracovaných dokumentů jednotlivých stránek a tiskové podklady.

- zvolí písmo – odstavcové styly (viz příloha č. 3);
- navrhne grafickou úpravu dvoustrany cvičného článku (viz příloha č. 4);

- dodržuje typografická pravidla;
- volí správné technologické postupy.

Organizační formy:

Vyučovací blok – 2x45 minut.

Kombinace hromadné kolektivní výuky ve třídě a individuální konzultace

Motivace:

Motivací studentů, kteří absolvují v rámci výuky kompletní výrobu časopisu včetně dodržení všech v praxi používaných technologických postupů, je snazší orientace v jejich budoucí profesi. U studentů, kteří si vybrali tento obor je předpoklad, že své budoucí zaměstnání budou hledat právě v některém z časopiseckých vydavatelství. Studijní práce na uceleném projektu oboru Mediální produkce je pro každého z nich neocenitelnou zkušeností, kterou mohou uplatnit na různých pracovních pozicích v rámci vydavatelství.

Pojmy a vazby mezi nimi:

Obsahová struktura časopisu – titulní strana, obsah, tiráž, editorial, reportáž, rozhovor, cover téma, aktuality apod.

Programové vybavení grafického zpracování časopisu – Adobe Creative Suite: Photoshop, Illustrator, InDesign.

Struktura článků – nadtitul, titul, podtitul, perex (úvodník), hlavní text, mezititulek, citace, CV, fotografie, ilustrace, popisek, zdroj, autor.

Struktura vzorových stran – vzorová strana, záhlaví, zápatí, odstavcové styly, znakové styly, objektové styly, knihovna.

Metody výuky:

- přednáška, vysvětlování;
- ukázky časopisů, například publicistické, oborové, časopisy o životním stylu, a zdraví atd.;
- prezentace, ukázky grafické úpravy různých časopisů (Reflex – publicistický časopis, Lifestylový časopis Best Woman atd.);
- předvádění a nápodoba – frontální výuka.

Didaktické prostředky a pomůcky:

- dataprojektor a plátno;
- prezentace;
- tabule a fixy;
- počítač;
- programové vybavení pro tvorbu periodika – Adobe Creative Suite: Photoshop, Illustrator, InDesign a Microsoft office: Word, Excel, Powerpoint.

.

Struktura hodiny:

1. Úvodní administrativa (5 minut)

2. Seznámení studenty s výukou v dnešním bloku (5 minut)

3. Opakování formou orientačního rozhovoru (10 minut)

Otázky:

- Co jsou periodické tiskoviny? *Tiskoviny, které vychází pravidelně v určitém časovém horizontu, nejméně však dvakrát do roka – deníky, týdeníky, čtrnáctidenníky, měsíčníky).*
- Jaké programové vybavení používáme k tvorbě časopisu? *Adobe Creative Suite, jako jsou Photoshop pro bitmapovou grafiku (úprava obrazových materiálů). Illustrator pro vektorovou grafiku (logo časopisu, grafy, schémata a tvorba případných ilustračních prvků). InDesign pro grafickou úpravu stránek.*
- Vymenujte druhy časopisů podle jejich zaměření. *Pro děti a mládež, publicistické, společenské, oborové, životní styl.*
- Vymenujte nejčastěji používané rubriky v časopise. *Obsah, tiráž, editorial, reportáž, rozhovor, příběhy, aktuality, fejeton, komentář apod.*
- Popište strukturu stránek. *Záhlaví – rubriky, stránkové číslice, nadtitul, titul, podtitul, perex (úvodník), vlastní text, mezititulek, citace, CV, fotografie, ilustrace, popis, zdroj, autor.*
- Opakování typografických pravidel pro úpravu hladké sazby.

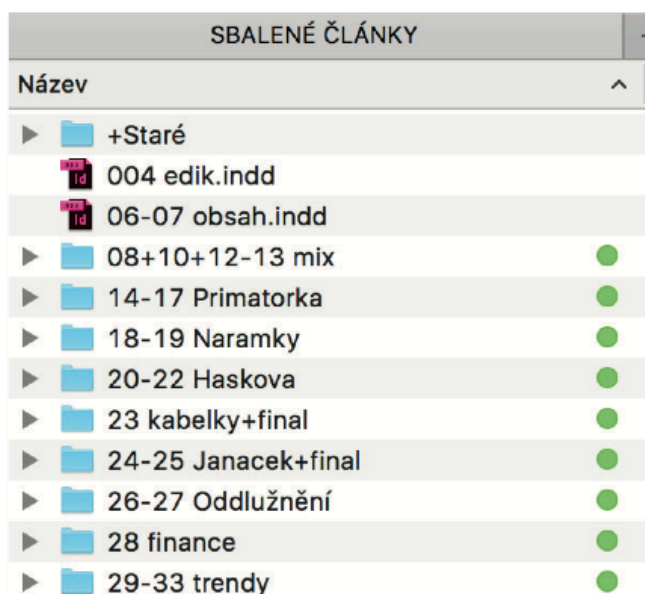
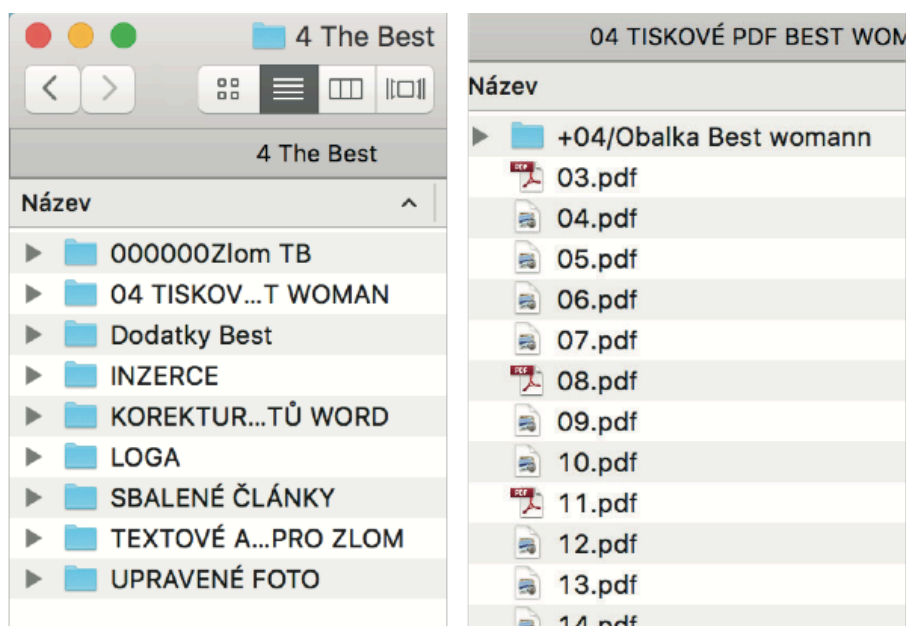
4. Kontrola domácího úkolu (10 minut)

Vizuální kontrola a posouzení hlavičky časopisu před celou třídou a případné připomínky všech zúčastněných.

5. Vlastní výklad nové látky (35 minut)

Příloha č. 5: Prezentace Zpracování obrazu a textu, názorné ukázky ve formátu PDF.

– ukázka organizace podkladů pro výrobu zakázky;

Ukázka organizace časopisu v počítači. Vše musí být přehledné, aby jednotlivé materiály byly snadno a rychle nalezeny. Ve velkých vydavatelstvích jsou pro lepší orientaci vypracovávány tzv. Redakční systémy. Například v CNCenter – redakční systém Woodwing).

YACHTING

Už vás přestala bavit klasická dovolená s poleháváním na pláži, fakultativními výlety a povinným koukněte vlevo, koukněte vpravo a rychle máme toho ještě hodně! Tak to jste ta pravá kandidátka na to, vyzkoušet si dobrodružnou plavbu na mořských vlnách.

Dovolená

Také už máte za sebou všechny ty Egypty, Tunisy, Itálie a Itálie? Hledejte nějakou novou inspiraci pro letošní dovolenou? Zkuste ležet mořské vlny na plachtěniči či motorovém člunu. Věřte, že tento typ dovolené se stává stále častěji vyhledávaným cílem i českých turistů. Nabitě najdete na internetu (např. www.sailingnet.cz, www.sailingnet.cz a mnoho dalších) poměrně dost. Nezáleží na tom, jestli jste ostřílený "mořešlák", kteří jezdí na moře neoklikat do noka, nebo byste chtěli akustit kouzlo námořního jachtování poprvé. Hodně záleží na volbě správné plachtěnice nebo motorové lodi pro vaši dovolenou. Vyberte samozřejmě nechte na moře číst posádky, jsou to přece odborníci! Ničím, abyste byla v obzahu, nabídneme několik informací a dobře naminých rad před vyplutím.

MOTOROVÝ ČLUN, NEBO PLACHTĚNICE?
Výhoda motorového člunu je ta, že se složení se v poměrně krátké době přemísťovat z destinace do destinace, a užít si tak více zážitků, včetně vodních rakovinek s tím spojených. Větší vodní živostní, tahání nafukovacího člunu. Samozřejmostí je i adrenalin, který přichází s vlnami. Je to však spojené i s tím, že každá legace něco stojí, v tomto případě podstatně lépe. Nemotné v dnešní době jsou už v lodích namontovány moderní motory, které i společtí mají poměrně příznivou. Ale to je jen malá cena za zážitky, které vás čekají.

Plachtěnice využívají větru a motor je doplňkový pohon pro nezbytné manevrování například v přístavu. Přesto v případě havárie se plachtěnice díky němu

s romantikou i adrenalinem

dokáže sázet pohybovat. Oproti tomu plachtěnice jsou spíš šetrnější k peněžence, což se týká spotřeby benzínu, nicméně záleží na tom, jak jste zruční a jak plachtěniči odložíte, pokud nepolejí, pak vám nebude nejt na motor, kde spotřeba je určitě o něco menší, ale i obla přímému je o dost delší. Adrenalin se dá samozřejmě zažít i na plachtěniči, ale je to zřejmě většinou na pozemnostech podmořských a schopnostech výhledu plaváka. Samozřejmě na živostní a podstatně hravější rovnou zapomenete.

JAK VELKÉ POKOHLÍ NA VÁS ČEKÁ?
Pokud je člunek ochoten se trochu prostorově ukusnout, tak se vsadí skvěle, může jednoduše a společně voly je velice příjemné. O smyslné romantice ani nemluvit, ranní probuzení v zátoce

na moři s koupením i bez plavky je prostě báječná záležitost, na kterou se velice radíte. Je zkrátka a mění se v průběhu dovolené ve standard, který si nikdo nechtě nechat uprít. V každém případě je potřeba vybrat si správnou zálohu, která je chráněna před vlnami a větrem. V případě, že nř podstatně není v rádném slouplu, je lépe kotvit v přístavu (mnozí) a na širé moře vyrazit až po slunění.

OO S MOŘSKOU NEMOCI?
Ne každý umí na moři trpět. Mořská nemoc je záležitost moška a ne záležitost, jak se většina lidí myslí domnívá. Když už to přeci jen přijde, může pomoci i kine-dryl. V každém případě je třeba zůstat na palubě a sehnout si něco lehnout co nejvíce ke střední lodi. Tam se to houpe nejmenší, zaměřit se na nějaký pevný bod na břehu (samozřejmě pokud plhnete u břehu, a tím pomoci mošku poslopit, že svě je v pořádku, tak jako obvykle. Paměť! Zvěkání a jakkoliv aktivní řízení, nejlepší je chlopi se komoula.

DOPORUČUJEME...
Dopřejte si kanič skládáním při pronájmu lodě. Pojištění je uzávnová v ČR bez odloha na spotřebnost, z jejíž flotily je pronajímána loď. Tímto pojištěním se nezaplatuje povinnosti složit kauce v místě pronájmu, ale v případě pojistit odložit, a tím pádem zaděné kauce, máte možnost nechat pojištěním událost zlikvidovat v ČR. Po odložení spoluprástí obdržíte vynaložené prostředky zpět.

KORMIDLO VE VLASTNÍCH RUKÁCH
Pokud tomuto typu „dovolené“ dovolené propadnete, můžete začít uvážovat o získání příkazů opravářských a výhledu lodí. Jen řízení by si měli vysle, že může hrázit mořské vlny bez kapitánských zkoušek. Musím vás upozornit, že to záleží není jen čistě pánská záležitost... Ideální je absolvovat zkoušky v rámci vaší dovolené.

HURÁ NA VODU
V případě, že vy, nebo váš dráhy, už jste ostřílený mořský vlk a vlastně některou z lodíček, popřípadě si nějakou chcete koupit (např. www.pocoboot.cz, velká nabídka nových i starších modelů) a chystáte se vyrazit za mořskou romantikou například do Chorvatska, jedna rada na cestu. Cesta lodí po souši za osolným nebo spíše terenním vozem je evidentně bezpečnější, pokud je vše na cestu dopředu připravené (opět zadějte tento dík pánu tvorby).

RODINA

Život prý začíná, když děti odejdou z domu a vezmou s sebou psa. Tak proč máte pocit, že váš život odehodem dětí z domu skončil a přišel o hlavní smysl? Nedejte se, nejste v tom sama.

Odlet vašich dětí

Narůžela jste na spínové pomůcku, uskládněte hračky a postele, v noci čekala na ranní příchod a teď najednou nic. Vaše děti už mají vlastní život a vám najednou tyhle drobnoty, které vás vstávají do ne-přítomnosti, chybí. Tento smutný svůj vlastní názor: syndrom prázdného lůžka. Projevuje se pocitem úzkosti, osamělosti, strachem z úplné stráty svých potomků. Přemítá volného času a přírodní prostor v bytě mohou přinést pocit nejbyst, často se dostávají deprese. Poté, co děti vyletí z lůžka, mají především ženy pocit, že už jim nezbývá nic jiného než stárnout. Nejvíce jsou tímto syndromem postiženy ženy, které svým dětem neopřávají volnost a nevěnují se v vlastním zájmu. Ty se snaží o odchodem dítěte nepřítel. Ale může dokonce nastat i úplné opačné situace, kdy se matkám po odchodu dětí v podstatě nic.

Často se odhodlají děti propojit i partnerským životem. Najednou zjistíte, že s vámi píše jen byli jste někdo další, ale po třech dlouhých letech s dětmi už spolu nějak nemáte žít a být spolu sami. Někdy může napak odchod znamenat nový impuls. Můžete začít velký náhled k sobě a ke svému životu. Je to období, kdy se člověk může vrátit k tomu, co ho kdysi bavilo, kdy může uskutečnit některé své sny, na které neměl dříve čas nebo třeba peníze. To ale předpokládá, že člověk nějaké zájem nebo svůj mat, aby vůbec měl co rozvíjet.

Odchod dětí nemá cenu odhalovat. Kromě brzkých odchodů dětí během osmičtyřnácti narozením, nastupuje drátý věkem a to je setrvávání potomka

na úrovni nekonečně vysoké žilky a šťastný práří. Takový naša hotel je pro ně výhodou. Mají své volno, vyprávě, denně teplo čerové. Ale není na čas tohle skončit? Ano, možná máte strach, právě z prázdného lůžka, ale volný čas můžete využít mnoha způsoby. Váš život nekonečně žít, že vaše děti odejdou z domu. Máte spoustu volného času a můžete se věnovat aktivitám, na které jste dříve neměla čas. Na západ od našich hranic je zcela běžné, že děti odejdou z domova po ukončení střední školy. Podpořte je na začátku jejich samostatného života je matná finanční pomůce ze strany rodičů. Ale věřte, že to doslova stojí za to!

ROZMAZLUJTE SE!

Začněte se rozmazlovat. Chodte na masáž, kosmetiku, manikúru, ke kadeřníkovi. Nejenže můžete namazat na nové kamarky a kadeřník si má s kým povídat, ale možná si zruční všimne i váš manžel a znovu zájmete období zamilovanosti. Budou vás čekat večere, snědání, nebo alespoň uznání toho, že vyprávíte pořád dobře. A je menší pravděpodobnost říkát, že se váš manžel zanechal do své hloufání a velice vyvinuté sekretářky nebo kolegyně. Vždyť víte, že lákadla čekají na vašeho muže všude, a to v každém věku!

SUBSTITUČNÍ NÁHRADA

Pokud máte pocit, že to, co vám chybí, je třebaň kočárku, předložením a žvatlání, zkuste přeměnit vlastní děti, že k zachování psychologického zdraví po-

řebujete vnučata. Připravte se ale na to, že řízení získáte oslovení balabka. A je jedno, jak moc jste aktivní, zaměstnaná nebo úspěšná. Váš pocit neokláhlo stárnouti může pouze zesílit. Dlouhou variantou je adopcí roztomilého zvířátka v zoologické zahrádce nebo adopcí na dláku. Buďte mu pocti, že neustále něco potřebuje vaše finance. Nejrůznější varianta je poříditi si zvířátko vlastní (tím ne-máme na mysli malého „zajíčka“, ačkoliv ani tahle varianta není zametelná).

NAJDETE SI NOVEHO KONIČKA

Nové záliby vám přinesou úsměv čuh do života. Začněte chodit do kurzu výtah, na salsu, do tančiček, na jazykové kurzy. Vyzkoušet můžete kurz navoání, aromaterapie, jógy nebo tvůrčí psaní. Vlastní volba je nekonečnou studijní inspirace a historky z rodného života patří nezi odložen.

VÝHODY ODCHODU VÁSICH RÁTELEŠTÍ

Zkusíte se na to poslat a z té lepší stránky. Nepočítáním pozitivem je, že nyní máte mnohem více času. Možná řeknete, že právě o to jste vůbec nestála. Máme ale mnoho dalších důvodů. Odele vlní odložen se budete dělit pouze se svým manželem. Stejně tak jako o video nebo DVD přednáška. V klidu můžete sledovat veskerou romantiku, aniž byste musela vy-složit, že nejste nerozvířilá a nepotřebujete pomoc psychikaři. Než však děti odejdou z domu, naučte se veskerou techniku odložit!

Vaše auto bude zase jen vaše. Klíčky od auta najdete na tom místě, kde jste je uchala, stejně tak jako zaparkované auto. Mnoho násobně také klesne spotřeba benzínu. Již nemluve třeba, abyste dělala noční nebo ranní taxikáři.

Nikdo vám ze skříně nebude hrát vaše odložení a vaše odložení luxusní třeba také přivstane névát záměrnou ryč-bílostí lov v případě, že jste měla dětem. Právě budete mít maximálně jed-nou tvůrčí, s předložením se bude-t muset a možná ani to ne odlo-žit jen na vašeho manžela. Věta: „To nejím“, už bude tabu. Konkrétně se vyspíte, protože si nemůžete dělat starosti, kde jsou zase tak pozdě v noci nebo kdy se vrátí.

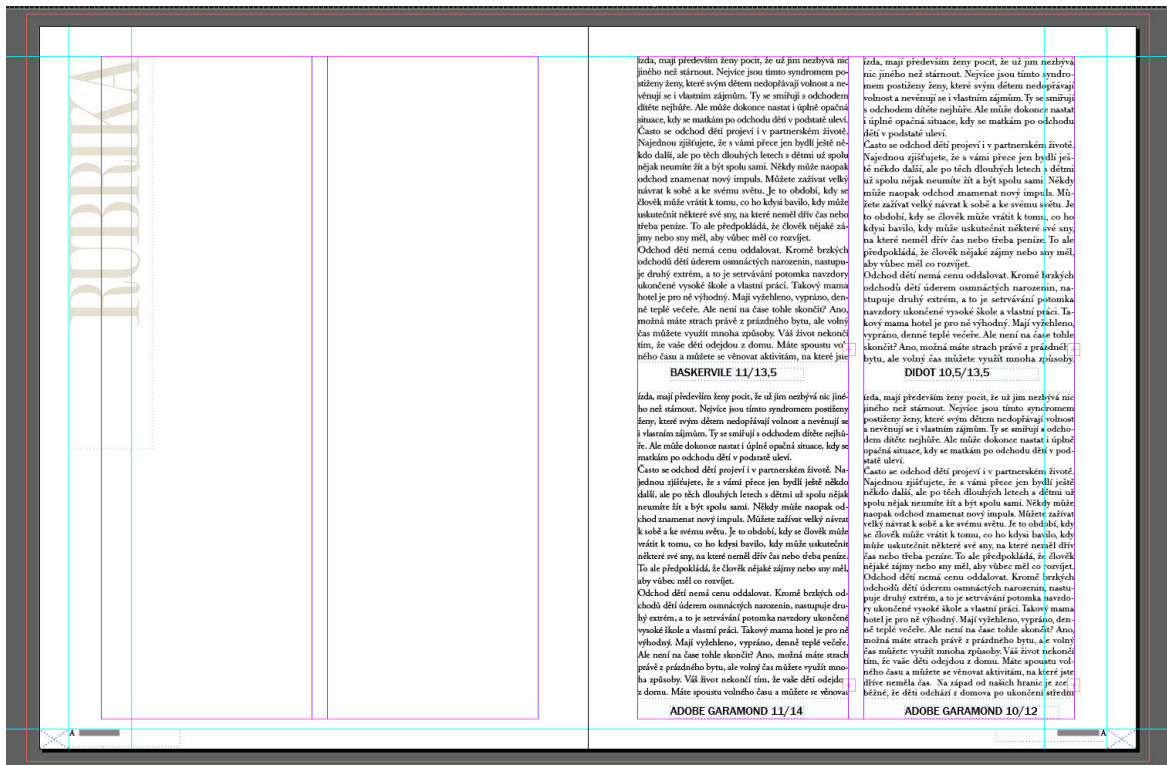
ANITA VITKOVÁ, KAMARÁDKA, KURZOVÉ

Ukázky zlomu časopisu The Best Woman, grafická úprava stránek v časopise musí být jednotná.

- nastavení dokumentu pro zlom stránek;
- výhody nastavení odstavcových stylů, znakových stylů, objektových stylů;
- předlohové stránky – umístění rubrik a stránkových číslic na stránce (záhlaví a zápatí) a zkouška textu;

Ukázka nastavení předlohy pro časopis a zkuška textu.

- mřížka účaří;
- knihovna objektů.

6. Závěrečné shrnutí a prostor na dotazy žáků (10 minut)

- každý prvek umístěný na stránce má svá přesná pravidla;
- grafickou úpravu časopisu ovlivňuje cílová skupina čtenářů;
- úprava stránek musí být přehledná, aby se čtenář v textu dobře orientoval
- úprava hlavního textu bývá převážně trojsloupečná;
- grafická úprava bývá v celém časopise jednotná;
- dodržujte typografická pravidla!

8. Zadání domácího úkolu (15 minut)

Navrhněte standardní dvoustranu časopisu podle dodaných obrazových a textových podkladů (cvičný zlom).

Vítězný návrh bude zpracován tak, aby byl připraven v podobě vzorových stran se všemi styly a použit pro zpracování vámi napsaných článků.

Prostor na poznámky učitele:

V předmětu Mediální produkce studenti píší články a úzce spolupracují s fotografickým oddělením, které má za úkol doplnit texty studentů obrazovým materiálem. Redaktor si sám zadává focení, nebo osloví obrazového redaktora, který mu obrazové podklady vyhledá ve fotobance nebo produkuje focení. Důležitá je zde odborná komunikace mezi jednotlivými profesemi. V tomto předmětu se schvalují dodané podklady. V dalších blocích provádí grafickou úpravu a korektury svých článků. Po korektuře ukládají dokument do tiskového PDF a předávají Tiskové produkci.

V příštím bloku se budeme věnovat grafické úpravě jednotlivých článků.

Stavba stránek v časopise

Mediální projekt – mezioborová spolupráce
Zpracování obrazu a textu
Bohumila Broumová

Téma hodiny

V dnešní hodině se naučíme základní stavbu stránek.
Stránky v časopise mají přesně danou strukturu, aby se čtenář dobře orientoval v textu.

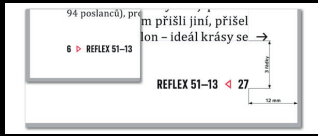
Struktura stránek

- záhlaví – rubriky
- stránkové číslice
- nadtitulek
- titulek
- podtitulek
- úvodník
- vlastní text
- mezititulky
- citace
- popisky
- zdroj

Záhlaví, nadtitulek a titulek

Zápatí – stránkové číslice

Titulek a úvodník (perex)

Titulek a podtitulek

Autor

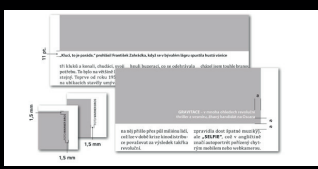
Základní text a mezititulky

Citace

Popisky a zdroje (kredity)

Grafická úprava stránek

- Titulek musí být v kontrastu s ostatním textem, jak obsahově, tak emočně
- Úvodník (perex) – větší písmo než je text cca o 3. stupně (stručně sdělení tématu článku)
- Citace – zvýrazněná kdekoli v textu
- Popisky – malé písmo (cca 8–9 bodů), bold
- Zdroj – malým písmem (cca 6–7 bodů) zpravidla za článkem nebo svle u obrázku (autorská práva)

Grafická úprava stránek

- Sazba hlavního textu bývá převážně trojsloupečná – text cca 9–10 bodů. Pro větší množství textu používáme zpravidla serifové písmo (je dobře čitelné – serify udržují oči čtenáře v jedné rovině)
- Otvírací foto – největší obrázek na začátku článku (odpovídá obsahu článku – emoční nebo vypovídající hodnota)
- Ostatní foto by mělo být v kontrastu s otvírací fotkou (jde-li, vytvořit příběh)
- Curriculum Vitae – převážně bývá v podtitku nebo v rámečku

Live styl

Live styl

Shrnutí

- Každý prvek umístěný na stránce má svá přesná pravidla
- Grafickou úpravu časopisu ovlivňuje cílová skupina čtenáře
- Úprava stránek musí být přehledná, aby se čtenář v textu dobře orientoval
- Sazba hlavního textu bývá převážně trojsloupečná
- Grafická úprava bývá v celém časopise jednotná
- Dodržujte typografická pravidla!

Ukázka prezentace k vyučovacím bloku ZOT (viz příloha č. 5)

VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA GRAFICKÁ

Obor: FOTOGRAFICKÁ TVORBA A MÉDIA

Ročník: 2

Předmět: ATELIÉROVÁ PRAXE FOTOGRAFICKÉ TVORBY

BLOK (2 HODINY)

Téma:

Základy fotografování – „živá“ fotografie (neopakovatelná událost, reportážní fotografie, dokument)

Dílčí cíle:

Žákuvede zákonitosti fotografického sdělení;

- popíše jednotlivé žánry „živé“ fotografie;
- zvládá zásady práce s fotografickým přístrojem;
- ovládne základy fotografické práce v exteriéru;
- orientuje se v aktuální tendenci i historii „živé“ fotografie;
- dovede vyjádřit svůj názor;
- vytvoří ucelený soubor fotografií na dané téma.

Organizační formy:

Vyučovací blok – 6 x 45 minut.

Kombinace hromadné kolektivní výuky ve třídě a individuální konzultace, prezentace, výklad

Motivace:

Motivací studentů, kteří absolvují výuku o základech fotografování „živé“ fotografie je pochopení zákonitostí fotografického zobrazování a fotografického sdělení v dílčích kategoriích této fotografie, respekt ke svébytnému fotografickému médiu. Tuto zkušenost s prací na uceleném projektu mohou uplatnit ve své profesi na různých pracovních pozicích při práci s fotografií.

Pojmy a vazby mezi nimi:

Rozdíly v obsahu a životnosti jednotlivých kategoriích "živé" fotografie. Fotografie do různých periodik – deník, týdeník, měsíčník, fotografická publikace.

Metody výuky:

- přednáška, žánrové vymezení;
- projekce;
- prezentace o technice;
- předvádění a nápodoba – frontální výuka.

Didaktické prostředky a pomůcky:

- dataprojektor a plátno;
- prezentace;
- počítač;
- programové vybavení pro úpravu fotografií

Struktura hodiny:

- 1. Úvodní administrativa (5 minut)**
- 2. Seznámení studenty s výukou v dnešním bloku (5 minut)**
- 3. Opakování formou orientačního rozhovoru (10 minut)**

Otázky:

- Jaký je rozdíl mezi cílem reportážní a dokumentární fotografie?
- Jaký je rozdíl mezi dokumentární fotografií 19. století a 20. století?
- Uved'te významné dokumentární fotografy světové i naše.
- Jaký expoziční čas byste zvolili např. pro sportovní fotografii?
- Jak byste řešili špatné světelné podmínky?
- Jaké ohniskové vzdálenosti objektivů se používají pro fotoaparáty na kinofilm?
- Co znamená pojem angažovaná fotografie?

4. Kontrola domácího úkolu (10 minut)

Vizuální kontrola a konzultace nad výběrem fotografií.

5. Vlastní výklad nové látky (35 minut)

- žánrové vymezení;
- prezentace o technice;
- historický vývoj reportážní a dokumentární fotografie;
- projekce děl významných světových i našich autorů.

6. Závěrečné shrnutí a prostor na dotazy žáků (10 minut)

- fotografický dokument může být zmanipulován;
- jak důležitá může být použita fotografická technika;
- je potřeba dobře znát problematiku zobrazované skutečnosti;
- jak důležitý je osobní postoj fotografa;
- jak důležitá je obrazová jednota dokumentárního souboru;
- jak může ovlivnit fotografický dokument pohotovost fotografa;
- dosáhnete lepších výsledků, když si zvolíte téma, ke kterému se můžete vrátet.

7. Zadání domácího úkolu (15 minut)

Vytvořte ucelený soubor fotografií na téma: **Město, fenomén naší doby.**

Prostor na poznámky učitele:

Studenti se seznámí se základy reportážní fotografie a současně s principy fotografie dokumentární. Reportážní fotografie je typem sdělení, které má za úkol především informovat o průběhu určité události. Proto by fotografie měla být jasná a přehledná. Do reportážní fotografie spadá i širší problematika, jako je její aktualita, reportážní portrét, fotografický příběh, tematická reportáž atd.

Naopak dokumentární fotografie má nadčasový význam, řeší hlubší problémy, které nutí k zamyšlení, a je většinou prezentována ve fotografických publikacích.

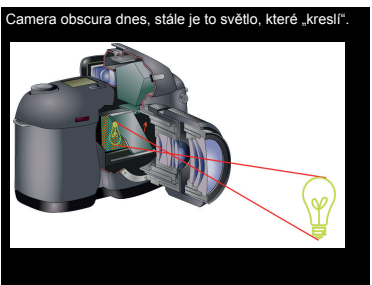
Pro práci reportážního nebo dokumentárního fotografa je důležitá schopnost komunikace.

Reportáž a dokument

Představy o pojmu dokumentární fotografie se v průběhu fotografie měnily. Logickou definici navrhl prof. Ján Šmók (FAMU)

Teorie sdělování

Dokumentární fotografie je druh emotivní kategorie, který obsahuje (bez ohledu na žánr) vedle výrazné emotivity také specifickou složku informativní. Svůj emocionální účinek odvozuje především od reality snímkem zastoupené, neuzívá aranžování a udržuje nízkou míru výtvarné stylizace.

CLONA:
reguluje intenzitu světla procházejícího objektivem

1 - 1,4 - 2 - 2,8 - 4 - 5,6 - 8 - 11 - 22 - 32

ČAS:
doba, po kterou je snímač osvětlován

1/1 - 2 - 4 - 8 - 15 - 30 - 60 - 125 - 250 - 500 - 1000 - 2000

!!! ČIM VĚTŠÍ ČÍSLO TÍM KRATŠÍ ČAS !!!

ČAS:

používáme kombinaci clona/čas

4/500	5,6/250	8/125	11/60
-------	---------	-------	-------

čas: 1/60
clona: 22
citlivost: ISO 100

čas: 1/2000
clona: 4,5
citlivost: ISO 100

čas: 1/40
clona: 13
citlivost: ISO 400

Stále se učím něčemu novému, ale když jsem začínal, měl jsem možnost setkat se s legendou profesorem Jánem Šmókem z Famu. Hned na začátku mi vysvětlil zásadní věc pro chování profesionálního fotografa. To je potřebných „padesát“ kroků, amatér fotí ve hned z místa, kdy ho něco emocionálně zasáhne, profesionál udělá těch „padesát“ kroků, aby udělal výřez z našeho periferního vidění, selektuje vše co nehraje ve sdělení roli. Malíř také nenamaluje do obrazu nic, co tam nepatří. Já jenom prosím, udělejte ještě malé kalečko kolem, podívejte se na věc z několika úhlů, vypláti se to!

Jan Šípoch

Ukázka perspektivy širokoúhelného objektivu:

Širokoúhlým objektivem „vstupujeme“ do děje a ukazujeme prostředí ve kterém se děj odehrává.

Perspektiva: širokoúhlý objektiv 20 mm

Teleobjektiv 200 mm

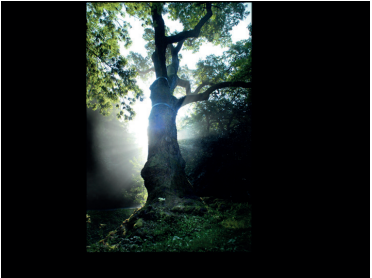
Ukázka perspektivy teleobjektivu:

Když je něčeho hodně, teleobjektiv nám to zvýrazní.

teleobjektiv

širokoúhlý

CO JE PRO OKO UTAJENÉ:
Světlo je viditelné pouze, když něčím prochází (mlha) nebo se od něčeho odráží (obličej).

Ukázka prezentace vyučovacího bloku APFT (viz příloha č. 7).

ZÁVĚR

Tato práce je výsledkem systematické mezioborové spolupráce na naší škole. Na začátku stál nápad propojení jednotlivých předmětů právě při práci na fiktivním časopise. Ze své osobní praxe vím, že studenti, kteří ukončili vzdělání na kterékoliv grafické škole a přicházejí do časopisecké praxe, nejsou dobře připraveni a chybí jim obecné znalosti o fungování vydavatelství a redakce při výrobě periodik. Právě proto jsem usilovala o vytvoření kompletního výukového programu na základě mezipředmětové a mezioborové spolupráce při výrobě časopisu, který jim představí nejen práci redakce, ale i celého vydavatelství.

Profesně jsem se neustále pohybovala ve vydavatelstvích a pracovala jako grafik v redakcích novin a časopisů, dodnes spolupracuji s Nakladatelstvím LN na grafické úpravě knih. Pamatuji si na počátky příchodu úplně nové technologie digitálního zpracovávání sazby po roce 1989. Grafikům (tehdejším sazečům) se naprosto změnila jejich profese, z tiskařského provozu se přesunuli do redakcí nebo mohou pracovat i doma, což při klasické olověné sazbě nepřipadalo v úvahu. Dříve redakční práce končily na úrovni rozkresu stran a pracovní prostředky grafika (technického redaktora) byly papír, tužka a pravítko. Texty byly dodávány ve formě normovaných rukopisů, které byly v tiskárně vysázeny, obrazový materiál se zpracovával v chemigrafii, kde z nich vyráběly takzvané štočky. Sazba textu se potom lámala společně s obrázky a netisknoucím materiálem do stran.

V současnosti začíná práce grafiků předáním obrazových a textových materiálů od redaktora a jejich kompetence končí předáním tiskových dat do tiskárny.

Grafikům oproti klasické sazbě přibylo mnoho úkonů, které musí zvládat. Například vypracovat a dodržovat systém organizování dat v počítači, upravovat materiály podle technických požadavků dané tiskové technologie a také ukládat data do tisku.

Od samého začátku mi tudíž bylo jasné, že nemohu studenty pouze učit ovládat programy a pracovat v nich, ale že je nutné dát výuku do kontextu s technologickými postupy výroby jakéhokoliv tištěného média. Zkušenosti jsem postupně sbírala s jednotlivými kolegy. Nejprve jsem na VOŠ spolupracovala s fotooddělením na přípravě podkladů (fotogramů), které jsme v programu Photoshop, upravovali pro tisk, stylizovali a používali jako ilustrace do knih. Dále jsme na střední škole připravovali

tzv. Projektové týdny, kde studenti, kteří si navrhli přebal na knihu si jej potom mohli připravit k tisku a vytisknou ve školní ofsetové tiskárně. Posledním kamínkem do skládačky byla spolupráce ve třetím ročníku VOŠ s kolegyní, která učila předmět Vydavatelská produkce na tvorbě časopisu. Všechny tyto dílčí zkušenosti se propojily při připravovaném konceptu mezioborové spolupráce, jejíž model jsme potom aplikovali ve 2. ročníku VŠO (viz strany 54, 55).

Budoucnost tohoto projektu vidím v rozšíření o další úroveň, která též patří do vydavatelské činnosti a to o tvorbu webových stránek časopisu. V současnosti mají všechny významné časopisy a noviny svou internetovou podobu a technologie její tvorby se samozřejmě liší od klasického grafického zpracování pro tisk. Vzhledem k tomu, že mnoho čtenářů už hledá informace pouze pomocí různých internetových stránek, dá se předpokládat, že noviny a časopisy v klasické papírové podobě budou během pár let pomalu ustupovat a jejich funkci převezmou média na webové platformě. Proto je důležité, aby studenti po absolvování naší školy zvládli obě technologie bez problémů. Momentálně tedy konzultujeme společně s kolegy, kteří vyučují předmět webový desing, jak zapojit jejich výukové plány do již fungující mezioborové spolupráce. V blízké budoucnosti by tak studenti mohli získat opravdu kompletní přehled všech důležitých činností při přípravě časopisu.

Vedení školy nás v naší iniciativě velmi podporovalo, a tak jsme s kolegy začali připravovat učební plány pro každý obor, který se dané problematiky týkal. Prověřovali a připomínkovali jsme náplň výuky a časovou dotaci.

Na konci (nebo na začátku?) naší práce byl akreditován školní vzdělávací program v roce 2016 (viz příloha č. 1), který studentům umožňuje projít celou technologií přípravy a výroby časopisu.

Domnívám se, že jsem splnila cíle své bakalářské práce.

Seznam použité literatury:

1. KASÍKOVÁ Hana, *Kooperativní učení a vyučování – Teoretické a praktické problémy*, 179 s. Praha 2004, Univerzita Karlova v Praze – Nakladatelství Karolinum, 2004, ISBN 80-246-0192-3
2. KOTRBA, Tomáš a LACINA, Lubor. *Aktivizační metody ve výuce: příručka moderního pedagoga*. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2015. 185 s. ISBN 978-80-7485-043-1
3. Tomáš Kotrba, Lubor Lacina. *Praktické využití aktivizačních metod ve výuce*. 1. vydání Brno. Barrister & Principal. strana 108, ISBN 978-80-87029
4. LANGER, Tomáš. *Moderní lektor*. 1. vyd. Praha 2016. 217 s. Grada Publishing 2016, ISBN 978-80-271-9187-4
5. MEŠKOVÁ, Marta. *Motivace žáků efektivní komunikací*. . 1. vyd. Praha 2012. 136 s. Portál 2012. ISBN 978-80-262-0198-4
6. NÁRODNÍ ÚSTAV PRO VZDĚLÁVÁNÍ, ŠKOLSKÉ A PORADENSKÉ ZAŘÍZENÍ A ZAŘÍZENÍ PRO DALŠÍ. In: *Rámcový vzdělávací program oboru* [online]. 2009. vyd. Praha: Ministerstvo [cit. 5. 6. 2016]. Dostupné z: http://zpd.nuov.cz/RVP_3_vlna/RVP%203441M01%20Polygrafie.pdf
7. PODLAHOVÁ a kol. *Didaktika pro vysokoškolské učitele*. 1. vyd. Praha 2012. 154 s. Grada Publishing 2012. ISBN 978-80-247-4217-5
8. PROPAGAČNÍ MATERIÁLY VOŠG a SPŠG, 1. In: *Tisková a nová média* [online]. Vyšší odborná škola grafická a Střední průmyslová škola grafická [cit. 5.6.2016]. Dostupné z: <http://www.graficka-praha.cz/spsg/polygrafie>
9. PRŮCHA JAN, *Učitel*, 154 s. vyd. 1, Praha 2002, Portál 2002, ISBN 80-7178-621-7
10. ROHLÍKOVÁ Lucie, VEJVODOVÁ Jana, *Vyučovací metody na vysoké škole*, 281 s., vyd. 1, Praha 2012, Grada Publishing, 2012, ISBN 978-80-247-4152-9
11. RYS, Slavomír. *Příprava učitele na vyučování*. 1. vyd. Praha: SPN, 1979. 115, [3] s., *Pedagogická teorie a praxe*

12. SEHNAL, Jan. Není škola jako škola. Grand biblio: časopis pro čtenářskou veřejnost – o knihách ze všech stran. Praha: Grand Princ, 2008, 2(10), 14–15. ISSN 1802-3320
13. SKALKOVÁ, Jarmila. *Obecná didaktika: vyučovací proces, učivo a jeho výběr, metody, organizační formy vyučování*. 2., rozš. a aktualiz. vyd., [V nakl. Grada] vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2007. 322 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-1821-7
14. SVOBODA Emanuel, BEČKOVÁ Věra, ŠVERCL Josef, *Kapitoly z didaktiky odborných předmětů*. 2004. Vydavatelství ČVUT. 2004. 156 s. ISBN 80-01-02982-X
15. TOMEČEK, Slavoj, *Metodika výuky základů společenských věd na středních školách z pohledu pedagogické praxe – náměty pro začínajícího učitele*. 1. vyd. 2010. 113 s. Ostravská univerzita v Ostravě. ISBN 978-80-7368-880-6
16. VALIŠOVÁ, Alena, KASÍKOVÁ, Hana a BUREŠ, Miroslav. *Pedagogika pro učitele*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011. 456 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-3357-9
17. VINTR, Jiří. *Úvod do didaktiky odborného výcviku*. Vyd. 1. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 1998, 99 s. ISBN 80-7040-292-X
18. www.nb.vse.cz/kfil/win/atlas1/indukce.htm
19. www.pf.ujep.cz/obecna-didaktika/pdf/Vyukove_metody.pdf